

ROMÂNIA
MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
Agencia Română
de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar

București, Strada Spiru Haret, nr 12, sector 1, cod 010176, tel: +4021 310 42 13; fax: +4021 319 20 96
<http://aracip.edu.ro>, e-mail aracip@mec.edu.ro

RAPORT FINAL

PRIVIND

EXPERIMENTAREA METODOLOGIILOR DE EVALUARE ȘI ASIGURARE EXTERNĂ A CALITĂȚII ȘI A STANDARDELOR PENTRU AUTORIZARE /ACREDITARE / EVALUARE PERIODICĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR

**București
Septembrie 2006**

I. INTRODUCERE

Agencia Română de Asigurarea Calității în Învățământul Preuniversitar a propus un set de standarde de autorizare și de acreditare sau evaluare periodică pentru instituțiile de învățământ de stat și particulare, precum și o metodologie de aplicare a acestor standarde, care au fost aplicate în faza pilot, în perioada 19 iunie -27 iulie 2006 în 71 de unități școlare (publice și private) din județele Iași, Harghita, Dolj, precum și din Municipiul București.

Criteriile de selecție a unităților de învățământ incluse în activitățile de pilotare au fost:

- Unități de învățământ cuprinse în proiectul de descentralizare privind managementul administrativ și financiar (48 de unități din județele Iași, Dolj și Harghita);
- Unități de învățământ de pe raza județelor pilot, care nu au fost cuprinse în experimentul de descentralizare privind managementul administrativ și financiar (23 de unități din județele Iași, Dolj, Harghita și București);
- Unități de învățământ particulare autorizate, de pe raza aceluiași județe, pe nivele diferite de învățământ (7 unități de învățământ din Dolj, 4 unități de învățământ din Harghita, 6 unități de învățământ din Iași);
- Unități de învățământ cuprinse în programul Phare-VET din aceste patru zone (Iași, Dolj, Harghita și București);
- Unități de învățământ din Municipiul București (3 școli din sistemul de învățământ de stat - liceu, SAM, gimnaziu și 2 școli din sistemul de învățământ particular - liceu, SAM, grădiniță).

Tipurile de școli incluse în pilotare, precum și caracteristicile acestora sunt prezentate în Anexele 1, respectiv 2.

II. ACTIVITATEA DE PILOTARE

II.a. Obiective

Obiectivul principal al pilotării a fost aplicarea standardelor de autorizare și acreditare/evaluare periodică și a metodologiei aferente pe un număr limitat de unități școlare, în vederea creării unui instrument de evaluare fiabil și util.

Standardele de autorizare, precum și metodologia de aplicare a lor, au fost experimentate/ pilotate în școlile din subsistemul de învățământ particular, iar standardele de acreditare/evaluarea periodică au fost pilotate în școlile din sistemul de învățământ de stat.

În afară de „calibrarea” instrumentelor de evaluare, în faza pilot a aplicării acestor instrumente de evaluare, s-a urmărit și o estimare a principalelor categorii de probleme cu care se va confrunta procesul de evaluare instituțiilor publice și private de învățământ preuniversitar. Problemele identificate reprezintă aspectele vieții școlare. Acestea impun o mai mare atenție din partea ARACIP. În acest sens, rezultatele pilotării au fost necesare pentru a stabilirea conținuturilor pliantelor și mini-ghidurilor elaborate și distribuite în teritoriu, precum și pentru orientarea intervențiilor publice ale experților ARACIP.

II.b. Instrumente folosite

Au fost folosite două categorii de instrumente: **de evaluare** și **de pilotare**.

Instrumentele de evaluare testate au fost:

- standarde de autorizare, standardele de acreditare / evaluare periodică și metodologia de evaluare – care reprezintă propunerile ARACIP care vor fi cuprinse în proiectul de Hotărâre de Guvern;
- seturi de fișe de autoevaluare pentru standardele de autorizare și pentru cele de acreditare/evaluare periodică – care reprezintă instrumentele interne ale ARACIP atașate standardelor și metodologiei de evaluare;
- diverse materiale informative (pliante, postere etc.) aflate în stadiu de proiect.

Toate aceste materiale de evaluare pot fi consultate pe site-ul ARACIP – <http://aracip.edu.ro>

Instrumentele de pilotare aplicate au fost: chestionare pentru membrii comisiei pentru asigurarea calității (prezentat în Anexa 3) și chestionare pentru experții evaluatori externi ai aparatului propriu ARACIP (fișă de pilotare).

Managerii/directorii școlilor, comisiile pentru evaluarea și asigurarea calității din școlile incluse în programul de pilotare au avut la dispoziție: standardele de autorizare/acreditare/evaluare periodică – document aflat în faza de proiect, precum și fișa de autoevaluare concepută pe baza acestor standarde. Aplicând aceste instrumente, Comisia pentru evaluarea și asigurarea calității, constituită în școală conform prevederilor Legii nr. 87/2006, a realizat raportul de evaluare internă.

II.c. Tipurile de activități desfășurate

În vederea realizării obiectivelor propuse, experții ARACIP angajați în pilotare (prezenți în Anexa 4) au realizat următoarele activități:

- prezentarea în unitățile școlare a instrumentelor de evaluare elaborate de ARACIP;
- întâlniri de lucru cu inspectorii școlari;

- dezbateri organizate cu directorii unităților școlare cu privire la fișa de autoevaluare instituțională și a raportului de evaluare internă elaborat de Comisia pentru evaluarea și asigurarea calității;
- *focus-group*-uri organizate cu membrii Comisiei pentru evaluarea și asigurarea calității;
- interviuri/ discuții organizate cu părinți, cu reprezentanți ai comunității locale implicați în viața școlii (reprezentanții din Consiliul de administrație și din Comisia pentru evaluarea și asigurarea calității);
- ședințe de lucru cu membrii Comisiei pentru evaluare și asigurarea calității și cu conducerea școlii.

În echipele de evaluare au fost repartizați experți ARACIP și observatori desemnați de inspectoratele școlare județene implicate.

III. REZULTATELE PILOTĂRII:

Rezultatele pilotării se referă atât la fiabilitatea și utilitatea instrumentelor de evaluare, cât și la îndeplinirea de către unitățile școlare implicate în pilotare a condițiilor impuse de standardele de autorizare și de acreditare.

III.1. Rezultate privind instrumentele de evaluare

Rezultatele privind instrumentele de evaluare utilizate se referă la fiabilitatea și utilitatea standardelor de autorizare, standardelor de acreditare, a fișei de evaluare/autoevaluare în vederea autorizării, fișei de evaluare/autoevaluare în vederea acreditării, a metodologiei de evaluare în vederea autorizării/acreditării/evaluării periodice.

Prezentăm, în continuare, aspectele ridicate de către participanții implicați în pilotare, prin răspunsurile la chestionare, interviuri individuale și de grup. Anumite aspecte considerate de către respondenți drept puncte slabe ale instrumentelor analizate au fost avute în vedere la elaborarea formei finale a acestora.

III.1.1. Rezultate privind standardele de autorizare și de acreditare

Punctele tari (comune celor două categorii de standarde):

- Vizează toate aspectele autorizării unei școli, pe domeniile prevăzute de Legea nr. 87/2006;
- Modul de concepere a proiectului de dezvoltare este unitar pentru toate școlile care vor fi autorizate/ acreditate, oferind o proiecție logică a dezvoltării școlii în următoarea perioadă;
- Se face legătura logică între proiectul de dezvoltare instituțională și planul operațional;
- Există o corelație între baza materială și direcția de dezvoltare a școlii;
- Se atrage atenția asupra copiilor cu nevoi speciale, a măsurilor de integrare a lor în colectivul de elevi;
- Oferă puncte de sprijin pentru funcționarea unei noi școli.

Punctele slabe ale standardelor de autorizare:

- Descriptorul 2.1.3., care precizează că poate fi angajat și „personal pe bază de contract de colaborare” este incomplet, deoarece, chiar dacă personalul angajat îndeplinește condițiile de studii, de cele mai multe ori, sunt persoane fie cu funcții în învățământul de stat sau încadrate chiar cu mai mult de o normă, fapt ce dovedește indisponibilitatea susținerii orelor din unitatea de învățământ care se va autoriza. Deci, descriptorul trebuie completat cu criteriile pe care trebuie să le îndeplinească persoanele încadrate astfel, tocmai pentru a demonstra că ele au timp real să se prezinte la ore. Descriptorului 1.1.1. „Îndeplinirea de către personalul de conducere identificat, selectat și angajat a condițiilor prevăzute în Statutul personalului didactic” nu îi este adăugat „și în Legea învățământului”, fapt ce determină ca managerii școlilor particulare să nu îndeplinească prevederile art.110, alineatul (5).

Punctele slabe ale standardelor de acreditare:

- Descriptorul 4.2.5. precizează: „Realizarea unui progres privind achiziționarea de noi materiale în biblioteca școlii” fără a face referire la procentul din fondurile alocate instituției respective;
- Descriptorul 1.2.3., care precizează că poate fi angajat și „personal pe bază de contract de colaborare” este incomplet, deoarece, chiar dacă personalul angajat îndeplinește condițiile de studii, de cele mai multe ori, sunt persoane fie cu funcții în învățământul de stat sau încadrate chiar cu mai mult de o normă, fapt ce dovedește indisponibilitatea susținerii orelor din unitatea de învățământ care se va acredita. Deci, descriptorul trebuie completat cu

criteriile pe care trebuie să le îndeplinească persoanele încadrate astfel, tocmai pentru a demonstra că ele se prezintă la ore în mod real.

- Descriptorul 4.4.2. „Accesul personalului școlii la telefon, fax, copiator, computer, scanner sau imprimantă” este incomplet deoarece accesul este în majoritatea cazurilor formal. În realitate, cadrele didactice se gospodăresc singure sau cu ajutorul părinților pentru astfel de facilități. Trebuie găsită o formulă prin care să evite formalismul și prin care școala să fie obligată la o reală punere la dispoziția cadrelor didactice a acestor facilități.

III.1.2. Rezultate privind testarea fiabilității și utilității fișei de evaluare/autoevaluare în vederea autorizării și a fișei de evaluare/autoevaluare în vederea acreditării

Puncte tari:

- Fișele vizează detalierea aspectelor cerute de standardele de acreditare/evaluare periodică pe cele trei domenii din Legea nr. 87/2006;
- Fișele oferă puncte de sprijin clare privind domeniile, aspectele pe care trebuie să se pună accent la înființarea, respectiv în dezvoltarea instituțională;

Puncte slabe:

- Spațiul din **ambele fișe** pentru „filieră, profil, domeniu, specializare, durată” este prea mic, fapt ce necesită o altă spațiere, deoarece sunt școli mari care au domenii, filiere diverse;
- Sunt necesare **fișe din ambele categorii** specifice grădiniței, deoarece mulți dintre descriptorii nu i se potrivesc ca instituție;
- În descriptorul 1.1.12 al **fișei de autoevaluare/evaluare în vederea autorizării** „Existența în proiectul de dezvoltare și în planul operațional a elementelor de dezvoltare a unui învățământ incluziv (de asigurare a egalității de șanse în educație și de sprijinire a elevilor din grupuri sociale defavorizate, respectiv a celor cu cerințe educaționale speciale)” nu sunt precizate că elementele de dezvoltare a unui învățământ incluziv sunt cuprinse doar de școlile care beneficiază de astfel de grupuri și sunt adăugate la îmbunătățirea continuă de cele care se confruntă cu astfel de probleme pe parcurs;
- La descriptorul 1.1.2 al **fișei de autoevaluare/evaluare în vederea acreditării** nu este precizat că utilizarea laboratoarelor are loc numai în orele alocate disciplinei respective, nu ca o sală normală de clasă;
- Descriptorul 4.2.5. al **fișei de autoevaluare/evaluare în vederea acreditării** precizează: „Realizarea unui progres privind achiziționarea de noi materiale în biblioteca școlii” fără a face referire la procentul din fondurile alocate instituției respective;
- Nu este precizat în descriptorul 4.3.7. al **fișei de autoevaluare/evaluare în vederea acreditării** ”Dotarea/îmbunătățirea /actualizarea înlocuirea periodică a echipamentelor și programelor informatice utilizate (unde e cazul)”, la ce interval de timp trebuie înlocuite, care generații de echipamente trebuie să existe în mod obligatoriu;
- Descriptorul 4.4.2.al **fișei de autoevaluare/evaluare în vederea acreditării** „Accesul personalului școlii la telefon, fax, copiator, computer, scanner sau imprimantă” este incomplet, deoarece accesul este în majoritatea cazurilor formal. În realitate, cadrele didactice se gospodăresc singure sau cu ajutorul părinților pentru astfel de facilități. Trebuie găsită o formulă prin care să se evite formalismul și prin care școala să fie obligată la o reală punere la dispoziția cadrelor didactice a acestor facilități.
- Descriptorul 1.2.3., al **fișei de autoevaluare/evaluare în vederea acreditării** care precizează că poate fi angajat și „personal pe bază de contract de colaborare” este incomplet, deoarece, chiar dacă personalul angajat îndeplinește condițiile de studii, de cele mai multe ori, sunt persoane fie cu funcții în învățământul de stat sau încadrate chiar cu mai mult de o normă, fapt ce dovedește indisponibilitatea susținerii orelor din unitatea de învățământ care se va acredita. Deci, descriptorul trebuie completat cu criteriile pe care trebuie să le îndeplinească persoanele încadrate astfel, tocmai pentru a demonstra că ele se prezintă la ore în mod real.

III.1.3. Rezultatele privind metodologia de evaluare în vederea autorizării/acreditării/evaluării periodice

Puncte tari:

- Stabilește pașii concreți în evaluarea în vederea autorizării, acreditării sau evaluării periodice.

Puncte slabe:

- Nu precizează timpul alocat unei unități de învățământ, mai ales pentru evaluarea externă.

III.2. Puncte tari, puncte slabe identificate la nivelul unităților de învățământ incluse în pilotare

Evaluarea școlilor s-a realizat pe baza fișelor de evaluare concepute pe baza standardelor de autorizare/acreditare/evaluare periodică. Prezentarea rezultatelor va fi făcută grupat, pe cele trei domenii ale asigurării calității prevăzute de lege. În Anexa 5 prezentăm, pe larg, analiza răspunsurilor la chestionare.

III. 2.1. Domeniul „Capacitate instituțională”

Puncte tari

- Unitățile de învățământ particular se remarcă printr-o temeinică prezentare a documentelor școlare, mai ales a Proiectului de Dezvoltare Instituțională;
- Proiectul de Dezvoltare Instituțională se raportează la contextul socio-economic, mai ales la școlile particulare sau la grupurile școlare. Echipa managerială înțelege, de regulă, faptul că această raportare se face indiferent dacă școala este singura organizație furnizoare de educație pe o rază extinsă;
- Cele mai multe unități de învățământ manifestă disponibilitatea pentru formarea profesională și pentru motivarea personalului, didactic sau nu, iar noile metode și tehnologii sunt exersate în demersul instructiv-educativ, aspect ale cărui consecințe pozitive nu întârzie să apară;
- La organizațiile furnizoare de educație de tip SAM există o analiză foarte serioasă a contextului socio-economic, proiecțiile bazându-se într-o măsură mult mai mare pe analiza SWOT/PESTE;
- În toate școlile se acorda atenție educației incluzive, chiar dacă elementele privind dezvoltarea unui astfel de învățământ nu se regăsesc în proiectul de dezvoltare sau în planurile operaționale;
- În 90% dintre cazuri, spațiile sanitare sunt dotate în conformitate cu normativele în vigoare;
- Toate unitățile de învățământ vizitate au o rețea corespunzătoare de calculatoare, conectate la Internet, la care au acces elevii și cadrele didactice și în afara orelor de curs;
- În cele mai multe dintre școli, copiii, părinții și cadrele didactice beneficiază de serviciile unui psiholog; efectele sunt numeroase și favorabile;
- În aproape toate unitățile de învățământ, spațiile școlare sunt semnalizate corespunzător și sunt accesibile inclusiv persoanelor cu nevoi speciale;
- În 95% dintre unitățile vizitate, tehnologia informatică și de comunicare a fost extinsă și la alte discipline, în afara celor corespunzătoare ariei curriculare “Tehnologii”, fiind prezentate lecții originale, pentru clasele primare ori gimnaziale;
- Peste 80% dintre angajați sunt calificați (ajungându-se, în mai multe cazuri, la 100%); s-a constatat o preocupare crescândă pentru parcurgerea cursurilor de perfecționare profesională ori a celor de formare managerială;
- Procedurile de evaluare a personalului respectă legislația în vigoare;
- În unele școli, planurile de activitate pentru fiecare comisie sunt subsumate planului operațional, ceea ce accentuează caracterul pragmatic al planului operațional ;

- La nivelul municipiului București, elaborarea proiectului de dezvoltare s-a făcut mult mai bine; dotarea materială este foarte bună, laboratoarele nu sunt folosite ca săli de clasă, dotarea bibliotecii este adecvată, personalul este calificat, dar sunt mulți suplinitori;
- În județul Harghita se remarcă, în cazul școlilor cu predare în limba maghiară, un bogat fond de carte provenit din Ungaria; de asemenea, s-a putut remarca, în urma vizitării spațiilor școlare și a studierii planurilor de învățământ, o bună corelare între spațiile școlare și numărul de elevi, ca și între spațiile școlare auxiliare și tipul, nivelul și forma de învățământ;
- În județul Dolj există profesori de sprijin care lucrează după un curriculum diferențiat cu elevii cu probleme educaționale speciale, încercându-se, astfel, integrarea lor în învățământul de masă;
- S-a făcut remarcată inițiativa unui colegiu din Odorheiu Secuiesc, de a deschide singura bibliotecă școlară din țară destinată profilului tehnic.

Puncte slabe:

- Schimbarea frecvență a managerilor (care nu își transmit Proiectul de Dezvoltare Instituțională) a făcut ca dezvoltarea școlii să aibă loc la întâmplare;
- Din proiectele de dezvoltare instituțională nu reies în mod clar punctele slabe din care decurg țintele strategice, iar fundamentarea proiectului nou nu se face pe realizările proiectului anterior;
- Școlile nu prezintă proiectul corespunzător intervalului anterior de evaluare, ceea ce afectează continuitatea demersului de autoevaluare și a celui de proiectare;
- Proiectul de Dezvoltare Instituțională nu este asumat de către cadrele didactice, uneori nici măcar de echipa managerială, care izbuște cu dificultate să susțină ori să dezvolte idei lansate în paginile lui;
- Școlile cuprinse în programul PHARE-VET au semnalat două tipuri de cerințe cu care se confruntă: cele de la ARACIP și cele care rezultă din programul PHARE;
- Țintele strategice, formulate de regulă foarte general, nu sunt operaționalizate corespunzător în obiectivele prevăzute în planurile operaționale. Nu întotdeauna Proiectul de Dezvoltare Instituțională este completat cu un plan operațional. Chiar dacă există ca tip de document “planul operațional”, nu se poate vorbi, decât în puține cazuri, de o corelare a lui cu țintele/scopurile prevăzute în proiect iar rezultatele sunt cu greu măsurabile;
- Misiunea și viziunea școlii nu sunt afișate împreună cu oferta educațională, în corelație cu aceasta, astfel încât potențialii beneficiari direcți să cunoască gradul de adaptare a școlii la nevoile socio-profesionale ale comunității din zona vizată;
- La un nivel mai general (determinat tot de evaluarea unitară conform standardelor), se simte o diferență de atitudine: unitățile din învățământul particular urmăresc și aplică metodologia în vigoare, în timp ce unitățile din învățământul de stat o abordează într-o manieră formală, fără a percepe climatul concurențial din ce în ce mai accentuat care se va instaura în urma aplicării strategiei de descentralizare;
- Din analiza proiectelor de dezvoltare instituțională s-a remarcat că nu există o coerență între planurile manageriale, planurile operaționale și proiectele de dezvoltare propuse. Mai mult, directorii fac totul în școală, lucrul în echipă fiind o raritate;
- În 90% din cazuri, directorii, adică cei care au propus Proiectul de dezvoltare instituțională, nu cunosc țintele strategice, evidențiindu-se un fel de empirism în managementul unității școlare; în schimb, anumite ținte urmărite nu sunt prevăzute în proiect ;
- În aproximativ 40% dintre cazuri, documentele sunt “decorative” și nu se urmărește susținut realizarea țintelor propuse;
- În 90% din școli sunt formulate foarte multe ținte strategice, aproape imposibil de realizat pe durata de viață a proiectului, fiind o neconcordanță între numărul de ținte și timpul, resursele avute la dispoziție ;

- În nici un proiect de dezvoltare nu sunt menționați indicatori de realizare a țintelor și nici evidențiate modalitățile de evaluare; nu sunt proiectate mecanisme de asigurarea calității, de îmbunătățire continuă; nu există strategii de autoevaluare a PDI și nici elementele de proiecție bugetară;
- În majoritatea școlilor cuprinse în faza pilot a aplicării standardelor nu se cunosc prea bine relațiile ierarhice din interiorul unității furnizoare de educație ori relațiile externe ale acesteia, aspect dedus din modul în care este realizată organigrama și din lipsa definirii unor mecanisme de comunicare internă/externă. Regulamentele interne de funcționare sunt corect întocmite, respectându-se legislația în vigoare; însă, în multe dintre școli (aproximativ 65%), ele nu sunt afișate la loc accesibil, rămânând, în cel mai fericit caz, în cancelarii. De cele mai multe ori, în regulamentul intern nu este prevăzută Comisia pentru evaluarea și asigurarea calității, iar regulamentul-cadru nu este cel în vigoare. Mai mult, acest regulament nu este cunoscut de către toate cadrele didactice, de elevi, de părinți și nu este actualizat, îmbunătățit, fiind un document formal;
- Nu se fac referiri la învățământul incluziv nici în proiectul de dezvoltare, nici în planurile operaționale;
- Mai sunt încă școli care nu au construite rampe de acces pentru copiii cu nevoi speciale;
- Nu se acordă suficientă atenție procedurilor de asigurare a securității celor implicați în viața școlară; în toate unitățile vizitate au fost prezentate dovezi ale prelucrării normelor de securitate, dar nu există proceduri concrete, cunoscute și afișate la loc vizibil, pentru situații urgente, de criză. În majoritatea școlilor din mediul rural, nici măcar delimitarea cu gard a curții școlii nu este realizată, gardul fiind deteriorat;
- În mediul rural, școlile nu dispun de cabinet medical, elevii apelând, în cazul unor accidente, la dispensarul medical din sat;
- Se remarcă diferențe majore sub aspectul bazei materiale între unitățile de învățământ din mediul urban și cele din mediul rural, mai ales cele care nu s-au bucurat de avantajele asistenței prin proiecte cu finanțare europeană sau a Băncii Mondiale;
- Au fost sesizate situații extreme: există școli cu numeroase parteneriate și sponsorizări (atât în sistemul de învățământ public, cât și în privat), dar și școli care supraviețuiesc din “mila” autorităților locale și cărora nu le ajung banii pentru materiale didactice ori reabilitări sau renovări;
- Nu se cunosc normativele de dotare minimală, nu sunt alocați bani pentru dotarea materială, comunitatea locală nesprijinind acest aspect ;
- Nu toate bibliotecile școlare au fondul de carte actualizat. În cea mai mare parte bibliotecilor, nu li s-a realizat baza de date computerizată, acest proces fiind în faza incipientă; la unele școli, informaticianul a conceput programe destinate acestei activități. În foarte puține școli există abonament la “Tribuna învățământului” ori la alte publicații de specialitate; în școli nu există decât exemplare din manualele folosite la clasă, lipsind celelalte manuale aprobate pentru ciclul respectiv de învățământ;
- Au fost întâlnite situații în care cadrele didactice din școlile vizate nu sunt angrenate în viața școlilor, refuzând să-și asume responsabilități;
- Este de sesizat, încă o dată, legătura dintre bunul mers al școlii și climatul în cadrul organizației: acolo unde managerul este rupt de restul colectivului ori nu are obiective clare (pe termen scurt sau lung), efectul este distructiv, școala funcționând numai pentru că este unicul furnizor de educație din zonă;
- Încă nu se aplică, în majoritatea covârșitoare a cazurilor, procedurile de management al resurselor umane, rolul hotărâtor avându-l, în continuare inspectoratul școlar județean;
- Personalul de conducere îndeplinește, în proporție de aprox. 95%, condițiile prevăzute în Statutul personalului didactic, excepție făcând anumite școli (publice și particulare) din județele Iași și Dolj ;

- În județele Dolj și Iași dotarea materială este precară, mai ales în mediul rural. Mobilierul este învechit, reabilitarea spațiilor școlare fiind prioritară. Chiar și școlile noi necesită reparații capitale, calitatea lucrărilor lăsând de dorit. S-a constatat folosirea mobilierului școlar extrem de învechit, care aduce aminte de școlile din timpul lui Spiru Haret, primăria neavând contribuții semnificative datorită, spune ea, lipsei fondurilor. Banii alocați nu ajung decât pentru o cosmetizare, nu pentru lucrări de esență. În grădinițele din mediul rural, mai ales cele care sunt structuri ale unor școli, spațiile școlare au o suprafață extrem de mică raportată la numărul în creștere de preșcolari (care ajunge la 25-30/grupă);
- În majoritatea cazurilor, laboratoarele sunt folosite și ca săli de clasă;
- Încă mai sunt încadrate cadre didactice suplinoare și necalificate.

III.2.2. Domeniul „Eficacitatea educațională”

Puncte tari

- Curriculumul este prezentat diferențiat pe niveluri de învățământ;
- Planificările semestriale/anuale sunt conforme curriculum-ului național;
- Școlile manifestă interes pentru urmărirea evoluției elevilor și după absolvire, spre a verifica eficiența demersului instructiv-educativ al unității;
- Există colaborare între grădinițe și școli primare, care favorizează urmărirea coerentă a formării copiilor. La grupurile școlare, unitatea a încheiat parteneriate cu agenți economici;
- În general, școlile vizitate dispun de computere, pe care elevii știu să le utilizeze în scop didactic. Mai mult, o parte dintre unitățile participante au desfășurat lecții utilizând programe pe calculator și dinamizând astfel metodele didactice și implicându-i mai mult pe elevi;
- Oferta educațională este mediatizată prin mijloace clasice și moderne: târguri educaționale, pliante, panouri, site, mass-media; în oferta se specifică programul școlii, există detalii cu privire la facilitățile puse la dispoziția elevilor, sunt precizate datele de contact. Pe de altă parte, în situația în care nu există concurență în zonă, unitatea furnizoare de educație nu mai desfășoară, de regulă, o astfel de campanie publicitară amplă;
- Oferta educațională este corelată cu dotarea existentă și cu planul de școlarizare;
- Există o strategie de dezvoltare-proiectare a curriculumului la decizia școlii / în dezvoltare locală pentru fiecare profil, specializare/calificare;
- Manualele utilizate sunt din lista celor aprobate de MEdC; de semnalat situația grupurilor școlare și a colegiilor din județul Harghita, care folosesc manuale editate în Ungaria;
- În construirea bugetului se ține cont de identificarea corectă a surselor de finanțare extrabugetară. În aceasta privință, diferențierile dintre școli nu vin din situarea acestora (urban/rural, centru/periferie), ci din abilitatea de a obține fonduri extrabugetare: parteneriate, proiecte internaționale, producție proprie (acolo unde e posibil) ;
- În situație existenței unor surse extrabugetare, școala oferă elevilor cu rezultate foarte bune posibilitatea unor activități deosebite: tabere, excursii în țară ori străinătate, burse de merit, scutiri pentru diferite cheltuieli - de exemplu, internat sau abonamentul pentru mijloacele de transport etc.;
- S-a constatat că s-au aplicat chestionare elevilor, în vederea autoevaluării instituției de învățământ, pentru optimizarea procesului de învățare, în toate unitățile vizate;
- În general, părinții sunt informați în legătură cu situația la învățătură ori privind disciplina elevilor, existând un feed-back real; sunt gândite și se aplică diverse metode de comunicare: serate pentru părinți, excursii, balul părinților, serbări, lectorate, pe lângă mijloacele “clasice” (ședințe, discuții telefonice, informări scrise, discuții individuale). Se constată o activitate intensă de acest fel mai ales în școlile particulare ;
- Sunt numeroase activitățile extracurriculare, în toate unitățile de învățământ vizate ;
- La nivelul tuturor școlilor, erau constituite comisiile metodice ;

- Școlile vin în întâmpinarea cererii pieței muncii din regiune, existând, în majoritatea cazurilor, posibilitatea cazării în internat;
- În ceea ce privește rezultatele învățării, în toate unitățile furnizoare de educație analizate, activitățile de evaluare se realizează pe baza standardelor în vigoare, în conformitate cu legislația existentă;
- S-a constatat o reală monitorizare a parcursului absolvenților, la toate nivelele, prezentându-se rezultatele elevilor la diverse concursuri, dar și situația absorbției absolvenților pe piața muncii. De remarcat că mai există școli ai căror elevi înregistrează rezultate slabe la absolvire ori care oferă specializări care nu au o finalitate imediată pe piața muncii – caz în care procentajul la înscriere este în descreștere;
- În câteva dintre unități (20%), au fost realizate și prezentate studii comparative privind performanța școlară;
- În 60% dintre unități, activitățile extracurriculare sunt popularizate, la nivel de comunitate, prin mass-media.

Puncte slabe

- Feed-back-ul pentru optimizarea procesului de învățământ nu este tratat cu atenție în toate școlile vizitate;
- Un alt aspect mai puțin cultivat este comunicarea public-privat;
- Elevii din mediul rural și din unitățile care nu au beneficiat de asistență internațională nu au acces la internet, nici de dotări corespunzătoare, deoarece autoritățile locale nu fac față cerințelor;
- Transdisciplinaritatea este timid aplicată, cel puțin din ceea ce rezultă în urma consultării documentelor de planificare a materiei;
- Deși în toate cazurile sunt prevăzute, în bugetul proiectat, investiții pentru dezvoltarea bazei materiale, acestea nu sunt materializate și se amână, de regulă, pentru anii următori (excepție fac unitățile cu puternice surse de finanțare extrabugetară);
- S-a constatat că nu în toate cazurile participarea cadrelor didactice la activitățile metodice de la nivel județean ori național erau consemnate ca atare în școli, documentele justificative lipsind din dosarele personalului;
- Comisiile metodice nu funcționau întotdeauna eficient, fiind depistate probleme de organizare ori de prezentare a activității, precum și formalism („confeccionarea de dosare”);
- În multe dintre unitățile vizate (70%), oferta curriculară la decizia școlii nu vine în întâmpinarea dorințelor elevilor, aceasta fiind doar o modalitate de completare a normelor didactice pentru personal .

III.2.3. Domeniul „Managementul calității”

Puncte tari:

- Constituirea Comisiei pentru evaluarea și asigurarea calității s-a realizat în toate școlile, chiar dacă în una dintre ele (din județul Iași) constituirea Comisiei a avut loc cu o zi înainte de sosirea echipei de pilotare;
- Comisiile pentru evaluarea și asigurarea calității din școli respectă structura din Ordonanța de Urgență nr. 75/2005, dar configurația lor nu a fost actualizată conform Legii nr. 87/2006;

- Dosarul Comisiei prezintă actele normative care fundamentează existența acestui organism, în special;
- S-a constatat înregistrarea sistematică a datelor privind progresul și dezvoltarea elevilor, în unele școli fiind constituite baze de date puse la dispoziția cadrelor didactice în calculatoarele existente în cancelarie (în două dintre școli) ;
- În cazul SAM-urilor și al școlilor postliceale, s-au realizat activități de evaluare periodică a gradului de satisfacție a angajatorilor sau a autorităților publice locale, existând un feed-back real între școala și acestea (contracte, parteneriate, cereri de angajare) ;
- Din analiza documentelor prezentate se constată progresul privind accesul corpului profesoral la resursele educaționale ale școlii .

Puncte slabe

- În cele mai multe dintre școli nu sunt desemnate structuri pentru activitatea de relații publice;
- Dacă existența structurilor responsabile de asigurarea calității este o certitudine, în cele mai multe din organizațiile furnizoare de educație care au colaborat la pilotarea standardelor, funcționarea acestor structuri ridică probleme;
- Din păcate, comisia pentru evaluarea și asigurarea calității este privită ca oricare altă comisie, fără a fi conștientizat rolul esențial pe care aceasta trebuie să-l aibă în viața școlii; accentul este pus pe întocmirea de documente și nu pe îmbunătățirea calității activității în școală; membrii comisiilor solicită plată suplimentară pentru activitatea lor;
- În prea puține unități școlare a fost inclus în comisie reprezentantul sindicatului;
- Comisia pentru evaluare și asigurarea calității constituită în toate școlile vizitate nu are un regulament propriu de funcționare. Chiar dacă este constituită la nivel de școală, activitatea ei este formală, rezumându-se la redactarea Raportului de evaluare internă, în unele unități de învățământ lipsind și acesta;
- Formularea raportului de evaluare internă s-a realizat formal, în 80% din cazuri fiind o reluare a exprimărilor din fișele de autoevaluare puse la dispoziție de ARACIP, fără dovezi concrete, personalizări, cu exprimări de multe ori improprii. În 20% din cazuri, raportul nu a fost întocmit încă, din diverse motive. Au fost cazuri când raportul unei grădinițe a coincis cu cel al unei școli primare și cu cel al unui liceu (I-XII), directorii „împrumutându-și” documentele, acest; a fost un caz când în Raportul de evaluare internă a fost specificat că se lucrează după un ordin de ministru care fusese abrogat încă din 2005;
- Nu sunt proiectate proceduri, instrumente și mecanisme de evaluare și de asigurare a calității. Membrii comisiei nu și-au distribuit atribuțiile specifice, comisia menținându-se la nivelul unei entități colective care are responsabilități generale, prevăzute de lege, dar nu și traduse în termeni pragmatici;
- Comisiile și-au propus conceperea unor chestionare care să atingă aspecte relevante din domeniul asigurării calității, la a căror elaborare să participe toți membrii factorii implicați;
- Relația școlii cu beneficiarii direcți și indirecti a fost una superficială, comunicarea trebuie să devină reală, necesitate resimțită de cele mai multe dintre comisii;
- Nu sunt stabilite corespunzător instrumentele de asigurare internă a calității;
- În prea puține cazuri au fost prezentate documente care să ateste progresul privind facilitarea studiului individual și integrarea elevilor cu cerințe speciale ori risc educațional, chiar dacă, din discuții, a rezultat preocuparea pentru aceste aspecte din viața școlii; de multe ori, activitățile realizate nu sunt consemnate scriptic, nu este o evidență / o înregistrare a acestora, lipsind astfel posibilitatea de a demonstra acțiuni realizate;

IV. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI GENERALE

IV.1. Concluzii generale privind instrumentele folosite

Considerăm că rezultatele pilotării au demonstrat că, în instrumentele folosite sunt bine realizate, urmând ca rezultatele pilotării să ducă la îmbunătățirea lor într-o serie de aspecte punctuale.

Evaluarea instituțională a fost făcută pe baza standardelor. Multitudinea aspectelor de evaluat solicită prezența echipei de evaluatori în unitatea școlară pentru o perioadă mai mare de timp. O singură zi nu este suficientă pentru a ilustra imaginea activității unității școlare într-un raport de evaluare întemeiat pe date reale și complete.

S-a constatat că managerii au avut atitudini diferite în fața acestui experiment. Le-am putea include în două categorii: unii au așteptat să li se spună ce au de făcut, fără a avea nici un fel de inițiativă, iar alții au încercat să își arate preocuparea pentru bunul mers al dezvoltării școlii. Dar, chiar și în cea de-a doua categorie, am putut înregistra un nivel destul de ridicat de formalism în abordarea autoevaluării, considerată ca un prilej pentru “confecționarea” unor noi dosare. Deci, se impune contracararea unor astfel de atitudini care nu fac decât să încarce activitatea profesorului în detrimentul muncii efective cu elevii, la clasă.

IV. 2. Recomandări generale privind activitățile ulterioare

Punctele slabe constatate trebuie avute în vedere atât în dezvoltarea ulterioară a instrumentelor de evaluare cât și în activitatea de informare și de formare a actorilor educaționali.

Atragem în mod special atenția asupra faptului că evaluarea fiecărei unități școlare (pentru autorizare, acreditare și evaluare periodică) trebuie să pornească de la actul de înființare a respectivei unități școlare. În condițiile în care foarte multe unități școlare din sistemul public de învățământ nu au documente privind înființarea unității școlare și nici acte de proprietate / deținere a spațiilor școlare, **procurarea acestor documente trebuie să devină o prioritate – la nivelul unităților școlare, ale inspectoratelor, dar și la nivel de minister.** Din aceeași perspectivă, este necesară și revederea actelor pe baza cărora cadrele didactice titulare din școală au dobândit acest statut.

Pentru a oferi servicii educaționale de calitate, pentru a înțelege noul concept de „calitate”, respectiv centrarea pe elev/client/beneficiar direct, orientarea pe rezultate și pe progres, îmbunătățirea continuă, orientarea spre viitor, este absolut necesar ca toți actorii educaționali, mai ales managerii, membrii comisiilor pentru evaluarea și asigurarea calității și evaluatorii externi să fie formați în domeniul legislației în vigoare privind calitatea în educație, al sistemelor de management al calității aplicate în prezent (ISO, EFQM, CQAF etc.).

Nu trebuie subestimată importanța formării reprezentanților comunităților locale în consiliile de administrație ale unităților școlare și în comisiile de evaluare și de asigurare a calității. A devenit evidentă, în foarte multe situații, lipsa cooperării între școală și autoritățile publice locale, acestea din urmă neavând, din diferite motive, capacitatea de a se implica activ în viața școlii.

Totodată, trebuie accentuat caracterul pragmatic al formării actorilor educaționali, pentru că aceștia să nu se limiteze la simpla constatare a existenței unor probleme, ci să se implice activ în rezolvarea lor, prin învățare, inovație și cooperare. Pe termen lung, va trebui avut în vedere nivelul culturii organizaționale și manageriale pentru a accentua aceste aspecte și a diminua formalismul și lipsa de inițiativă..

Se impune, totodată, și formarea beneficiarilor direcți și indirecti în ceea ce privește „educația de calitate” și contribuția lor la viața școlii, la îmbunătățirea serviciilor educaționale oferite.

ANEXA 1: Tipurile de școli incluse în pilotare:

Județul Dolj						Județul Harghita						Județul Iași						Municipiul București																	
Grădinițe	Școli generale	Învățământ liceal				Grădinițe	Școli generale	Învățământ liceal				Grădinițe	Școli generale	Învățământ liceal				Grădinițe	Școli generale	Învățământ liceal															
		Grupuri Școlare	Licee Vocaționale	Licee Teoretice	Colegii/ postlic.			Grupuri Școlare	Licee Vocaționale	Licee Teoretice	Colegii			Grupuri Școlare	Licee Vocaționale	Licee Teoretice	Colegii			Grupuri Școlare	Licee Vocaționale	Licee Teoretice	Colegii	Grupuri Școlare	Licee Vocaționale	Licee Teoretice	Colegii								
																												De stat	Partic.	De stat	Partic.	De stat	Partic.	De stat	Partic.
1	2	3	1	1	1	1	3	5	-	4	-	4	-	5	2	4	1	-	-	1	2	3	1	-	1	-	-	1	1	-	-	-	-	2	-
3	11	4	1	4	2	4	5	4	1	3	2	4	7	5	-	5	-	5	4	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	

ANEXA 2: Caracteristicile unităților școlare cuprinse în pilotare

2.1. Școli Publice

Județul Dolj

Unitatea de învățământ	Tipul unității de învățământ		Adresa / nr. tel. al școlii / numele directorului	Nr. de elevi	Nr. de clase					Nr. de cadre didactice		
	Criteriul zonal				Pre-pri-mar	Pri-mar	Gim-nazial	Lice al	Postl ical	Edu-ca-tori	In-vă-ță-tori	Pro-fe-sori
	De centru	De perife-rie										
Liceul cu program sportiv "Petrache Triscu", Craiova	X	-	Str. T. Vladimirescu, nr. 9, tel: 0251-534531 Director: Anghel Dănuț	662	-	4	14	9	-	-	4	82
Colegiul National Economic "Gh.Chitu", Craiova	X	-	Str. Brestei, nr. 10, tel: 0251-412943 Director: Petrescu Anghel	1823	-	-	-	41	-	-	-	140
Grup Școlar "Matei Basarab", Craiova	X	-	Str. V. Alecsandri, nr. 115, tel: 0251-433831 Director: Podeanu Octavian	1789	-	-	3	58	-	-	-	94
Liceul Teoretic "Tudor Arghezi", Craiova	X	-	Str. Bucovina, nr. 5, tel: 0251-433227 Director: Săndoi Lucian	1303	-	13	16	24	-	-	13	75
Școala cu Clasele I-VIII Nr.22, "Mircea Eliade", Craiova	X	-	Str. Cloșca, nr. 1, tel: 0251-439865 Director: Pasăre Cornelia	823	-	17	15	-	-	-	17	48
Grădinița cu program prelungit Nr.40, Craiova	-	X	Str. Arh. Duiliu Marcu, nr. 14, tel: 0251-587488 Director: Ignat Diaconu Aurelia	270	9	-	-	-	-	19	-	-
Școala cu Clasele I-VIII Nr.2 "Traian"	X	-	Str. Principatele Unite, nr. 7, tel: 0251-599561 Director: Cotoi Dumitru	1126	3	20	19	-	-	3	20	32
Școala cu Clasele I-VIII Nr.39 "Nicolae Bălcescu", Craiova	-	X	Str. Traian Lalescu, nr. 6, tel: 0251-543160 Director: Bărbulescu Nicoleta	882	-	17	20	-	-	-	17	39
Liceul Teoretic Constantin Brâncoveanu, Dăbuleni	X	-	Dăbuleni, tel: 0251-334315 Director: Gheorghe Maria	692	3	7	8	10	-	3	7	39
Grupul Școlar Agricol Agricol, Dăbuleni	-	X	Str. Victoriei, nr. 131, tel: 0251-334703 Director: Drăgnei Alexandru	558	-	-	-	21	-	-	-	49
Școala cu Clasele I-VIII Nr.1, Dăbuleni	X	-	Str. Dunării, nr. 2, tel. 0251-334311 Director: Marin Iulica	381	6	8	7	-	-	6	8	17
Școala cu Clasele I-VIII Nr. 3, Dăbuleni	-	X	Dăbuleni, tel: 0251-334324 Director: Vasile Paula	475	6	7	8	-	-	6	7	15

Județul Harghita

Unitatea de învățământ	Tipul unității de învățământ		Adresa/nr. tel. al școlii/numele directorului	Nr. de elevi	Nr. de clase					Nr. de cadre didactice		
	Criteriul zonal				Pre-pri-mar	Pri-mar	Gimnazia 1	Lice al	Post-liceal	Edu-ca-tori	In-vă-ță-tori	Pro-fe-sori
	De centru	De periferie										
1. Grupul Școlar "Zeyk Domokos" Cristuru-Secuiesc	X		STR.Harghitei Nr.14 Tel 242383 Dir.Bartos Ladislau	507				9	11			36.91
2. Liceul Teoretic "Orban Balzs" Cristuru-Secuiesc	x		Str.Orban Balasz nr.1 Tel 242752 Dir.Gergely Gyorgy	478		5	8	8				43
3. Școala Generală "Frater Gyorgy" Remetea	x		Str.P-ta Cseres Tibor nr.2 Tel 352152 Dir. Papp Mihaly	449		13	10				13	19.03
4. Colegiul Tehnic "Banyai Janos" Odorheiul-Secuiesc	x		Str. Budvar Para nr.8/A Tel 218428 Dir Szakacs Paal Stefan	1273					1274			74.41
5. Liceul Teologic Unitarian Cristuru-Secuiesc	x		Str.Orban Balasz nr.1 Tel 243735	236			5	5			22	22
6. Școala Generală "Balazs Jenó" Remetea Ciutac		x	Str.Ciutac Nr.80 Tel 352184 Dir Lackzko Szentmiklosi Endre	206	4	4	4			4	4	7.69
7. Grupul Școlar Economic "Joannes Kajoni" Miercurea-Ciuc	x		Str. Toplița Nr.22 Tel 313873 Dir Zayzon Samuel	1204				35	14			71.66
8. Liceul Teoretic "Salamon Erno" Gheorgheni	x		Str. Maraton Aron Nr.22 Tel 364575 Dir Lakatos Mihaly	1156		14	14	21			14	87.53
9. Liceul Teoretic "Sf. Nicolae" Gheorgheni	x		Str.B-dul Lacu Roșu nr.3-5 Tel 361524 Dir Baricz Ana	467	1	8	5	7		1	8	23.56
10. Școala Generală nr. 1 "Petofi Sandor" Cristuru-Secuiesc	x		Str.Kriza Janos Nr.27 Tel 242728 Dir.Balasz Adalbert	480		13	10				13	36.34
11. Colegiul Tehnic "Batthyany I." Gheorgheni	x		Str.Marton Aron Nr.22 Tel 364074 Dir Farkas Zoltan Bela	780				15	9			53.6
12. Școala Generală nr. 1 "Fogarassy M." Gheorgheni	x		Str. B-dul Lacu Rosu Nr.18 Tel 354720 Dir Gall arpad	699		16	14				16	33.49

13. Grupul Școlar Industrial "Miron Cristea" Cristuru-Secei	x		Str. Principală nr.22 Tel 345009 Dir. Dobrean Vasile	639	5	6	4	4	5	5	6	30,19
14. Școala Generală "Benedek Elek" Cristuru-Secei	-	x	Str. Filași nr.136 Tel 242368 Dir. Peter Ilona	257	8	6	4			5	6	7,18
15. Grădinița cu program prelungit nr. 1 Remetea	-	x	Str. Borviz Nr.8 Tel 352162 Dir. Petras Terezia	166	8					11		

3. Județul Iași

Unitatea de învățământ	Tipul unității de învățământ		Adresa /nr. tel. al școlii/numele directorului	Nr. de elevi	Nr. de clase					Nr. de cadre didactice		
	Criteriul zonal				Pre-pri-mar	Pri-mar	Gim-nazia I	Lice-al-SAM	Post-liceal	Edu-ca-tori	In-vă-ță-tori	Pro-fe-sori
	De entru	De periferie										
1. Colegiul Național "Emil Racoviță" Iași	x		Aleea Nicolina nr. 4, tel. 0232234272, dir. Seryl Talpalaru	2075			15	50				103,32
2. Grupul Școlar Economic de Turism Iași		x	Str. Milcov nr. 11, tel. 245778, dir. Țugui Iuliana	844		3	6	7/17			3	62,76
3. Colegiul Național de Artă "Octav Băncilă" Iași	x		Str. Cuza Vodă, nr. 29, tel. 276253, dir. Barnea Dana Louise	1303		8	14	28			8	227
4. Colegiul Național "Costache Negruzzi" Iași	x		Str. Culturii nr. 4, tel 210510, dir. Ilie Gheorghe	1449		12	20	21			12	78,15
5. Grupul Școlar Căi Ferate "Unirea" Pașcani			Str. Ceferiștilor nr. 3, tel. 760020, dir. Centea Liliana	1468			1	34/16	2			83,47
6. Grupul Școlar "I. C. Ștefănescu" Iași			Str. Socola nr. 51-53, tel 437404, dir. Voinea Dolores Liana	1055				28/11				89,12
7. Școala cu clasele I-VIII "Ion Creangă" Tg. Frumos	x		Str. Cuza Vodă nr. 5, tel 712439, dir Vlădeanu Dobrița	925		19	21				19	37,66
8. Școala "Garabet Ibrăileanu" Tg. Frumos	x		Str. Mihail Kogălniceanu nr. 1, tel 710798 dir. Grebinișan Delia	740		16	15				16	27,11
9. Școala "Bogdan Petriceicu - Hasdeu" Iași		x	Str. Ion Creangă, nr. 27 tel. 279351, dir. Nechifor Ionel	1307		33	21	-/6			33	44,11
10. Grupul Școlar Vlădeni			Com. Vlădeni tel. 299668, dir. Tătaru Vasile	768	6	18	8	5/7		3	6,77	6,53
11. Școala de Arte și Meserii Tg. Frumos			Tg. Frumos tel. 710615 Dir Știfii Ioan	695				-/26				15,95

12.Grădinița cu program prelungit nr. 26 Iași		Str. Chișinău nr. 21 tel. 246536, dir. Popa Marcela	203	7				15		
13.Grădinița cu program prelungit Tg. Frumos		Str. 7 Noiembrie nr. 9, tel. 710967, dir. Trifan Geta	147	5				11		
14.Liceul Teoretic "Ion Neculce" Tg. Frumos		Str. Cuza Vodă nr. 72, tel 0332-805922, dir. Bîrsan Luminița	952			4	28			56,48
15.Grădinița cu program normal Tg. Frumos		Str. 23 August nr. 51, tel. 712032, dir. Stroescu Geovanina	237	8				8		
16.Școala "Axinte Uricariul", com. Scânteia		Com Scânteia, tel 229331, dir. Iftime Mihai	409	5	11	4		3	6	13,79
17. Școala Borșa, com Vlădeni		Borșa, com. Vlădeni, tel. 299650, dir. Brânzanu Liliana	250	3	6	4		3	6,77	30,26
18. Școala Plugari, com Plugari		Plugari, tel. 238082, dir. Deleanu Lenuța	405	3	6	6	-/3	3	6	16

Municipiul București

Nr. crt	Numele școlii	Nivelul de învățământ	Adresa
1	Colegiul Național I.L.Caragiale	liceu	Calea Dorobanților 163, tel/fax 2301021
2	Grupul școlar Apicol V.Harnaj	liceu, SAM	Str. Ficusului nr.18, sector 1
3	Colegiul Național .Bilingv G. Cosbuc	gimnaziu, liceu	Str. Olari nr.29-31, tel 2528080

2.2. Școli particulare

Nr. crt	Județ	Denumirea școlii	Nivelul de învățământ	Adresa
1	Dolj	Grădinița "Ethos"	preșcolar	Craiova, str. Bucura, nr.11
2	Dolj	Grădinița romano-catolică "Sf. Anton"	preșcolar	Craiova, str. Mihai Viteazu nr.10
3	Dolj	Școala primară "Ethos"	primar	Craiova, cart. Cernele, Tarlaua 53, parcela 8
4	Dolj	Școala primară romano-catolică "Sf. Anton"	primar	Craiova, Str. Unirii nr.2, tel/fax 0251/412567
5	Dolj	Grupul Școlar de Arte și Meserii "Spiru Haret" al Cooperativei Meșteșugărești	liceal	Craiova, str. Electroputere nr.2. tel 0251/547995, Fax:0251/435796
6	Dolj	Școala Postliceală Ecologică din Craiova	postliceal	Craiova
6	Dolj	Asociația Filantropică Medical Creștină "Christiana"	postliceal	Craiova,
7	Harghita	Grădinița "Nardini"	preșcolar	Odorheiu Secuiesc, Str. Cetății nr. 1, Tel: 0266/ 218241
8	Harghita	Grădinița cu program prelungit (U.M.01165)	preșcolar	Odorheiu Secuiesc
9	Harghita	Grădinița cu program prelungit (U.M.01788)	preșcolar	Lunca de Sus, Harghita
10	Iași	Grădinița "Kontaktmission"	înv. preșcolar	Com. Victoria, sat Sendreni nr. 21, tel: 0232/ 226012
11	Iași	Școala primara "Euroed" Iași	înv. primar	Iasi, Str. Florilor nr.1C
12	Iași	Școala primara FEG Iași	înv. primar	Iasi, Str. Nic. Balcescu nr.19, tel: 0232/ 224418
13	Iași	Colegiul "RICHARD WURHBRAND"	înv. primar gimnazial și liceal	Smardan nr. 13, Iasi, Str. Mihail Sturdza nr. 43, tel: 0232/ 217975

14	Iași	Gimnaziul Particular "Dimitrie Murgu" Iasi	inv. liceal și postliceal	Str. Aurel Vlaicu nr. 54
15	Iași	"Lic. Ștefan cel Mare și Sfânt – Bucovina" filiala Pâșcani	inv. liceal	Pâșcani, Str. Eugen Ștămate nr. 4A, tel/ fax: 0232/ 765701
16	Iași	Lic. Teoretic "Vasile Râșcanu"	inv. liceal	Iași Str. Nic. Bălcescu nr. 19, tel/ fax: 0232/ 219516
17	Buc.	Grupul Școlar de Arte și Meserii „Șpiru Haret”	înv. liceal și SAM	Str. Econom Cezărescu nr.47 Tel/fax 3166196
18	Buc.	Grădinița Arc-en-Ciel	preșcolar	Str. Matei Voievod, nr.19, sector 2 Tel 0212522387

ANEXA 3: Chestionar pentru personalul implicat în evaluarea și asigurarea internă a calității

Agenția Româna pentru Asigurarea Calității în Învățământul Preuniversitar și-a propus să realizeze un studiu evaluativ pentru testarea eficienței aplicării instrumentelor de evaluare și / sau asigurare internă și externă a calității serviciilor educaționale oferite de furnizorii de educație, conform metodologiei de evaluare instituțională în vederea autorizării și acreditării organizațiilor furnizoare de educație.

Va rugăm să contribuți la cercetarea mai sus menționată oferind date cu privire la aplicarea practică a instrumentelor propuse în Ghidul de funcționare a Comisiei de evaluare și asigurare a calității educației din cadrul școlii.

Va mulțumim!

1. Ați citit actele normative recent elaborate cu privire la evaluarea și asigurarea calității serviciilor educaționale promovate de furnizorii de educație (Legea nr. 87/2006 și HG nr. 1258/2005) ?

Da Nu

2. Ordonăți conform importanței lor (notând cu 1 cel mai important aspect și cu 9 cel mai puțin important) schimbările din viața școlii, care vor fi generate prin aplicarea acestor acte normative:

- implicarea tuturor factorilor interesați în procesul de luare a deciziilor cu privire la viața școlii - democratizarea vieții școlii;
- inovație și diversificare în conceperea ofertei școlare;
- delegarea și redistribuirea competențelor, asumarea responsabilă a deciziilor privind calitatea procesului instructiv-educativ și privind condițiile de realizare a acestuia;
- dezvoltarea comunității prin transformarea școlii în centru de informare și dezvoltare pentru comunitate;
- corelarea cererii cu oferta de pe piața serviciilor educaționale;
- integrarea socială, școlară și profesională a absolvenților;
- formarea profesională continuă a personalului specializat din cadrul instituțiilor furnizoare de educație;
- încurajarea schimburilor de bună practică;
- promovarea valorilor autentice și a tradițiilor specifice.

3. Notați o posibilă definiție a calității, conform experienței și viziunii dumneavoastră:

.....
.....
.....
.....
.....

4. Enumerați, în ordinea importanței, 5 obstacole în realizarea calității serviciilor educaționale în școală:

- 1. ...
- 2. ...

- 3. ...
- 4. ...
- 5. ...

5. Care au fost prioritățile / țintele planului operațional al școlii dumneavoastră în domeniul evaluării și asigurării calității?

.....

6. Cum considerați instrumentele utilizate în procesul de evaluare și asigurare internă a calității serviciilor educaționale?

- Fisa de autoevaluare:	Argument		
utila	Da	Nu
completă	Da	Nu
eficientă	Da	Nu
ușor de utilizat/aplicat	Da	Nu
- Raportul de autoevaluare:			
util	Da	Nu
complet	Da	Nu
eficient	Da	Nu
ușor de utilizat/ aplicat	Da	Nu
- Planul operațional:			
util	Da	Nu
complet	Da	Nu
eficient	Da	Nu
ușor de utilizat/ aplicat	Da	Nu
- Planul de îmbunătățire:			
util	Da	Nu
complet	Da	Nu
eficient	Da	Nu
ușor de utilizat/ aplicat	Da	Nu

7. Sugestii.....

ANEXA 4. Echipele de evaluatori și repartizarea lor pe județe

Experții ARACIP implicați :

- Manuela Adumitroaie
- Virginia Blaga
- Radu Cerkez
- Remus Chină
- Silviu Dăneț
- Mariana Dogaru
- Nina Hanciuc
- Carmen Iacob
- Ionuț Nicula
- Alina Paraschiva
- Lucia Predeteanu

Repartizarea echipelor de evaluatori și a coordonatorilor de echipă (coordonatorul echipei este subliniat):

19 -21 iunie	26-28 iunie	3-5 iulie	10-13 iulie	21 iulie	25 iulie	26 iulie	27 iulie
Județul Dolj: Nina Hanciuc Carmen Iacob <u>Lucia Predeteanu</u> Ionuț Nicula	Județul Dolj : Alina Paraschiva <u>Mariana Dogaru</u> Virginia Blaga Radu Cerkez	Județul Dolj : Remus China Silviu Danet <u>Mariana Dogaru</u>	Județul Dolj: Virginia Blaga Mariana Dogaru <u>Carmen Iacob</u> Nina Hanciuc	Municipiul București : <u>Alina Paraschiva</u> Silviu Danet Ionuț Nicula Mariana Dogaru	Municipiul București : Alina Paraschiva Radu Cerkez <u>Manuela Adumitroaie</u> Mariana Dogaru	Municipiul București : Alina Paraschiva Lucia Predeteanu <u>Remus China</u> Mariana Dogaru	Municipiul București : Alina Paraschiva <u>Radu Cerkez</u> Manuela Adumitroaie Mariana Dogaru
Județul Harghita : Radu Cerkez <u>Virginia Blaga</u> Manuela Adumitroaie	Județul Harghita: Remus China Silviu Danet <u>Nina Hanciuc</u> Carmen Iacob	Județul Harghita: <u>Ionuț Nicula</u> Lucia Predeteanu	Județul Harghita : <u>Radu Cerkez</u> Remus China				
Județul Iași : Remus China <u>Silviu Danet</u> Mariana Dogaru	Județul Iași : Ionuț Nicula Lucia Predeteanu <u>Manuela Adumitroaie</u>	Județul Iași : Nina Hanciuc <u>Carmen Iacob</u> Radu Cerkez Virginia Blaga	Județul Iași : Manuela Adumitroaie Ionuț Nicula <u>Lucia Predeteanu</u>				

ANEXA 5: Analiza răspunsurilor la chestionare

5.1. Județul Dolj

Total chestionare completate: 95

- **Itemul 1:** - răspunsuri DA: 84 (88%)
- răspunsuri NU: 11 (12%)
- **Itemul 2:**
 - răspunsuri corect ierarhizate, cu note de la 1 la 9: 89 (93,68 %);
 - răspunsuri neierarhizate, nerelevante: 6 (6%).

Ierarhia aspectelor (conform ponderii celei mai mari) este următoarea:

1. Cel mai important aspect (notat cu 1) a fost considerat, de către 57,3%, a fi Aspectul 1: *“implicarea tuturor factorilor interesați de calitatea serviciilor educaționale în procesul de luare a deciziilor cu privire la viața școlii/ democratizarea vieții școlii, cooperare locală și națională”*;
2. Cu nota 2 a fost notat, în proporția cea mai mare (24,7%), Aspectul 3: *“delegarea și redistribuirea competențelor, asumarea responsabilă a deciziilor privind calitatea procesului instructiv – educativ și condițiilor de realizare a acestuia”*;
3. Cu nota 3 a fost notat, în proporția cea mai mare (23,3%), Aspectul 7: *“formarea profesională continuă a personalului specializat din cadrul instituțiilor furnizoare de educație”*;
4. Cu nota 4 a fost notat, în proporția cea mai mare (18,1%), Aspectul 4: *“dezvoltarea comunității prin transformarea școlii în centru de informare și dezvoltare pentru comunitate”*;
5. Cu nota 5 a fost notat, în proporția cea mai mare (16,7%), Aspectul 6: *“integrarea socială, școlară, profesională a absolvenților”*;
6. Cu nota 6 a fost notat, în proporția cea mai mare (24,8 %), Aspectul 5: *“corelarea cererii cu oferta de pe piața serviciilor educaționale;*
7. Cu nota 7 a fost notat, în proporția cea mai mare (20,2 %), Aspectul 2: *“inovație și diversificare în conceperea ofertei școlare”*;
8. Cu nota 8 a fost notat, în proporția cea mai mare (24,5 %), Aspectul 8: *“încurajarea schimburilor de buna practică”*;
9. Cu nota 9 a fost notat, în proporția cea mai mare (33 %), Aspectul 9: *“promovarea valorilor autentice și tradițiilor specifice”*.

• **Itemul 3**

Toate cele 95 de chestionare conțin răspuns la această întrebare, răspuns constând din definiții ale conceptului de “calitate”, mai mult sau mai puțin corecte, complete sau pertinente.

Este semnificativ faptul că, în toate cele 11 chestionare care au răspuns “NU” la prima întrebare (deci nu au citit actele normative recent elaborate cu privire la evaluarea și asigurarea calității serviciilor educaționale), definițiile prezentate sunt departe de a avea un conținut științific și de a fi fundamentate pe o experiență și o viziune pedagogică.

Însă chiar și cei care au declarat că au citit acele acte normative (răspunzând “DA” la prima întrebare), într-un procent de aproximativ 10% au dat definiții neștiințifice greșit formulate.

Câteva exemple de astfel de “definiții originale” ale conceptului de **“calitate”**:

- ”Formarea instructiv-educativă a preșcolarilor în vederea integrării cu ușurință în activitatea școlară.”
- ”Muncă continuă, punctualitatea la serviciu, grad de conștiință ridicat.”
- ”Un rezultat al talentului, dublat de voință, profesionalism și calitatea serviciilor.”
- ”Asigurarea integrării atât social, cât și profesional într-un timp cât mai scurt de la absolvire”.
- ”O activitate bine făcută.”

- ”Calitatea reprezintă exigență cu tine și cu elevii, bunătate, exemplu.”
- ”Calitatea reprezintă îmbinarea armonioasă între teorie și practică.”
- ”Pentru a obține o bună calitate în învățământ, este nevoie de susținere financiară și ajutor.”
- ”Putem spune că am realizat ceva de calitate atunci când beneficiarii muncii noastre sunt mulțumiți de ceea ce noi am realizat în cel mai scurt timp posibil.”

• **Itemul 4**

Din totalul celor 95 de chestionare, 93 (98%) conțin răspunsuri la această cerință și numai 2 chestionare (0,2%) nu au scris nimic, semnificativ fiind faptul că acestea 2 sunt din grupul celor 11 care au declarat că nu au citit legislația în domeniul calității educației. Cu toate acestea, din cei 98% care au răspuns la această cerință, numai 80% au indicat 5 obstacole (așa cum se cerea), restul de 20% completând fie mai puține (1-2-3), fie mai multe (6-7 obstacole).

Gama obstacolelor prezentate este extrem de diversă, însă ceea ce am constatat este faptul că foarte ușor se identifică grupurile de cadre didactice care fac parte din aceeași școală, pentru că răspunsurile oferite sunt identice (și, din păcate, nu întotdeauna pertinente sau corecte), fapt care poate conduce la concluzia tristă că asumarea unui punct de vedere propriu și argumentat este încă un lucru destul de dificil.

Principalele obstacole identificate de marea majoritate a respondenților se prezintă în următoarea ordine:

- subfinanțarea învățământului;
- conținutul încărcat al programelor școlare și al manualelor;
- baza materială precară;
- lipsa de interes manifestată deopotrivă de cadre didactice, elevi, părinți;
- slaba funcționare a relației școală-comunitatea locală;
- formalism și slabă pregătire a unor cadre didactice;
- absența unei viziuni de ansamblu asupra sistemului de învățământ și implicarea politicului în acest domeniu;
- mediul social precar din care provin unii elevi;
- reducerea numărului de ore la disciplinele de cultură generală;
- corupția;
- absenteismul;
- securitatea elevilor;
- slaba popularizare a exemplelor de bună practică;
- salarii mici.

• **Itemul 5**

Din toate cele 95 de chestionare, numai unul singur nu conține nici un răspuns la această întrebare, restul prezentând între 1 și 3-4-5 ținte ale planului operațional al școlii, cu toate că nu toate aceste ținte se referă (așa cum se cerea) la evaluarea și asigurarea calității, multe dintre ele referindu-se strict la asigurarea funcționării unității școlare.

Exemple de ținte ale planului operațional prezentate:

- potențarea imaginii școlii;
- formarea elevilor pentru viață;
- asigurarea competenței profesionale a absolvenților;
- restructurarea ofertei educaționale conform cererii de pe piața muncii;
- preocupări pentru modernizarea școlii;
- promovarea valorilor autentice;
- dezvoltarea relației școală-comunitatea locală;
- resurse umane și materiale;
- procesul didactic;

- management și dezvoltare instituțională;
- înțelegerea problematicii calității în educație de către membrii Comisiei și repartizarea sarcinilor și responsabilităților;
- crearea unui climat de siguranță fizică și spirituală pentru elevi, atât în școală, cât și în bazele sportive;
- formarea continuă a personalului didactic.

Și în cazul acestei cerințe (ca și la cea anterioară) se regăsesc răspunsuri identice la respondenții din aceeași școală.

Chestionarul care nu conține nici un răspuns la această întrebare face parte din grupul celor 11 care nu au citit actele normative cu privire la evaluarea și asigurarea calității serviciilor educaționale, ceea ce explică, într-o oarecare măsură, faptul că persoana respectivă nu este familiarizată cu aceste noi concepte.

• **Itemul 6**

Din cele 84 chestionare la care respondenții au declarat că au citit actele normative, majoritatea (peste 80%) au apreciat toate cele 4 instrumente utilizate în procesul de evaluare și asigurare internă a calității serviciilor educaționale (Fișa de autoevaluare, Raportul de autoevaluare, Planul operațional, Planul de îmbunătățire) ca fiind: utile, complete, eficiente și ușor de utilizat/ aplicat.

Există însă și un procent de 20% dintre respondenți care au apreciat favorabil aceste instrumente numai legat de anumite caracteristici (cei mai mulți apreciind utilitatea și eficiența) și au apreciat negativ caracteristicile legate de completitudine și ușurință în utilizare. De asemenea, tot din grupul celor 84 care au citit actele normative, numai 33 (39,2%) au prezentat și argumente asupra aprecierilor făcute, deși aceste argumente nu sunt întotdeauna foarte clare sau pertinente, mai ales atunci când se argumentează bifarea cu “NU” a atributelor de : utilitate, completitudine, eficiență și ușurință în utilizare.

În ceea ce privește grupul celor 11 care au declarat că nu au citit actele normative, acest lucru se confirmă, pe de o parte, și din faptul că singurul aspect pe care l-au apreciat la toate cele 4 instrumente a fost “utilitatea”, iar pe de altă parte, din faptul că nici unul nu a prezentat nici un fel de argumentare.

• **Itemul 7**

La punctul 7 al chestionarului se cereau “Sugestii” pe domeniul evaluării și asigurării calității serviciilor educaționale. Deși acest lucru a fost explicat în discuția pe care experții ARACIP au avut-o cu membrii Comisiilor pentru evaluarea și asigurarea calității din școlile vizitate, (discuție care s-a desfășurat anterior completării chestionarelor), totuși, din analiza chestionarelor au reieșit următoarele aspecte:

- numai 60 (71,4%) din cei 84 care au citit actele normative au prezentat câteva sugestii, iar dintre acestea, peste 90% au vizat întreg sistemul de învățământ, nicidecum aspectele legate de asigurarea și evaluarea calității în educație. Restul de 24 (28,6%) nu au avut nici o sugestie.
- Din cei 11 care au declarat că nu au citit actele normative, 9 nu au prezentat nici sugestii, acest aspect corelându-se și cu faptul că la întrebarea anterioară nu au prezentat nici argumentarea aprecierilor făcute asupra instrumentelor din procesul de evaluare și asigurare internă a calității în educație.

Sugestiile prezentate au vizat următoarele aspecte:

- Simplificarea metodologiei și a descriptorilor.
- Necesitatea organizării unor cursuri de formare pe tema calității în educație.
- Simplificarea terminologiei utilizate.
- Încurajarea elevilor studiosi prin acordarea unui quantum mai mare al bursei de merit și de studiu.
- Extinderea programului Euro 200 pentru cât mai mulți elevi.
- Alocarea unor fonduri pentru dotarea cu material bibliografic de specialitate.
- Acordarea măcar a unor burse sociale pentru elevii claselor a XI-a SAM.

- Reducerea drastică a documentelor de proiectare didactică întocmite de profesorii de la SAM.
- Extinderea bazelor informatice ale școlilor.
- Realizarea unei corelări a învățământului național cu cel european (la nivelul cerințelor și al modalităților de evaluare).
- Asigurarea informării permanente, legate de noutăți.
- Realizarea de întâlniri periodice cu membrii ARACIP; comunicarea ultimelor reglementări pe Internet.
- Inexistența culegerilor de informatică în biblioteca școlii.
- Pregătirea, în cascadă a formatorilor și implicarea reală și responsabilă a tuturor factorilor implicați: școli, părinți, comunitate, agenți economici.
- Documentele solicitate să se sintetizeze într-un număr restrâns, dar cuprinzător.
- Elaborarea unor minighiduri utile.
- Fișele de autoevaluare să fie la obiect.
- Să fie susținuți financiar.
- Crearea unui set de instrumente de evaluare a calității mai ușor de aplicat și activități de audit din partea evaluatorilor externi.
- Formarea de formatori în domeniul educației.
- Coroborarea educației oferite de școală cu educația oferită de alte instituții, cu influențele mediului, familiei, mass-media.
- Adresa de Internet mai clară.
- Să se poată obține informații și prin telefon.
- Criteriile de apreciere pentru evaluarea unui profesor să cuprindă o grilă cu mai multe note sau calificative.
- Luarea în considerare a dimensiunii ecologice a informației în realizarea educației și implicit a calității acesteia.
- Model de regulament de funcționare a Comisiei pentru evaluarea și asigurarea calității.
- Corelarea cerințelor de asigurare a calității la specificul fiecărei unități de învățământ și la nivelul de pregătire al elevilor și cadrelor didactice.
- Revizuirea programelor și a tuturor activităților desfășurate.
- Mărirea numărului de ore de matematică la clasele de liceu.
- Includerea școlilor acreditate în învățământul public și acordarea acestor școli de fonduri pentru dezvoltare în vederea asigurării calității.
- Simplificarea activităților și procedurilor care răpesc foarte mult timp profesorilor care fac parte din Comisia pentru evaluarea și asigurarea calității.
- Trebuie lăsată o perioadă de adaptare la noile condiții de implementare a calității în învățământ.
- O mai bună colaborare între Minister - ISJ- școli.
- Revizuirea Legii Învățământului în ceea ce privește sancțiunile date elevilor cu abateri disciplinare.
- Încadrarea cu personal didactic calificat.
- Fiecare cadru didactic să se pregătească continuu, să fie onest, punctual.
- Depolitizarea învățământului.
- Reținerea a 1% din salariul fiecărui salariat pentru învățământ.
- Calitatea muncii noastre nu se poate măsura doar prin hârtii.
- Să ne fie asigurate informațiile necesare, îndrumare permanentă.
- Alocarea de fonduri pentru mărirea spațiului de învățământ.
- Alocarea de fonduri pentru împrejmuirea localului școlii și pentru serviciul de pază pe timpul nopții.
- Calitatea învățământului trebuie să aibă aplicabilitate pe piața muncii.

- Fișele de autoevaluare sunt prea ample; limbajul nu este foarte accesibil. O parte din dovezile cerute de fișă se află în portofoliul profesorului, care poate să nu se afle la școală în orice moment.
- Formularea clară, coerentă a indicatorilor urmăriți.
- Notele acordate privind cadrul de asigurare a calității să cuprindă o plajă mai largă, între “slab” și “excelent” să fie introdus și calificativul “foarte bine”.

Concluzii :

- Răspunsurile date diferă esențial între cei care au citit (cu atenție) și cei care nu au citit actele normative.
- Faptul că numai 11 din cei 95 de subiecți chestionați (deci 12%) au declarat că nu au citit legea ar putea fi considerat un procent bun dacă vom presupune că cei 84 de subiecți (88%) care au declarat că au citit au fost sinceri, cu toate că din unele răspunsuri și sugestii ale acestora reiese exact contrariul.
- Un foarte mic procent (2-3%) nu au înțeles cum trebuie ierarhizate aspectele de la cerința 2 și nu au dat răspunsuri complete la cerința 4.
- Un procent foarte mare însă (peste 70%) nu au înțeles pe ce domeniu se cereau sugestii, deși acest lucru le fusese explicat într-o discuție anterioară.
- Un aspect negativ constatat este faptul că, în aproape toate școlile, răspunsurile sunt identice pentru întregul grup de cadre didactice care au completat chestionarele, neexistând puncte de vedere proprii și argumente personale.
- Nu s-a putut realiza o analiza comparativă pe medii (urban-rural), pe niveluri de învățământ (preșcolar – primar – gimnazial – liceal – SAM – școli postliceale), pe forme de învățământ (public – particular), pe categorii de componenți ai Comisiei (cadre didactice – părinți – reprezentanți ai comunității locale).
- Se resimte necesitatea formărilor pe acest domeniu, precum și facilitarea accesului la informație prin difuzarea de materiale informative și accesul la site-ul de Internet al MEDC și al ARACIP.

5.2. Județul Harghita

Total chestionare completate: **56**

- **Itemul 1:** - răspunsuri DA: 51 (91%)
- răspunsuri NU: 5 (9%)
- **Itemul 2:**
 - răspunsuri corect ierarhizate, cu note de la 1 la 9: 45 (20,4 %)
 - răspunsuri neierarhizate, nerelevante: 11 (19,6 %)

Ierarhia aspectelor (conform ponderii celei mai mari) este următoarea:

 1. *Implicarea tuturor factorilor interesați de calitatea serviciilor educaționale în procesul de luare a deciziilor cu privire la viața școlii/democratizarea vieții școlii, cooperare locală și națională* (60% dintre cei chestionați l-au considerat cel mai important aspect);
 2. *Delegarea și redistribuirea competențelor, asumarea responsabilă a deciziilor privind calitatea procesului instructiv-educativ și condițiilor de realizare a acestuia* (28,9% dintre repondenți l-au clasat al doilea ca importanta);
 3. *Formarea profesională continuă a personalului specializat din cadrul instituțiilor furnizoare de educație* (22,3% au indicat acest aspect ca fiind al treilea);
 4. *Inovație și diversificare în conceperea ofertei școlare* (aspect plasat pe locul al patrulea de 17,8% dintre cei chestionați); tot pe locul al patrulea în ordinea importanței, a fost considerat și aspectul privind *Integrarea socială, școlară, profesională a absolvenților*;
 5. *Corelarea cererii cu oferta de pe piața serviciilor educaționale* (24,5%);
 6. *Dezvoltarea comunității prin transformarea școlii în centru de informare și dezvoltare pentru comunitate* (22,3%);

7. *Promovarea valorilor autentice și a tradițiilor specifice* (31,12%);

8. *Încurajarea schimburilor de buna practică* (28,9%).

• **Itemul 3:**

Răspunsurile oferite drept posibile definiții ale calității nu au putut fi luate în considerare pentru 30 dintre cei chestionați (reprezentând **53,57%** din total).

Variante de răspunsuri

Calitatea înseamnă:

- O însumare a resurselor, obiectivelor, strategiilor optime, a evaluărilor și autoevaluărilor constructive;
- Educația fără defecte;
- O trăsătură definitorie a activității instructiv-educative, care oglindește standardele învățământului modern;
- Sinonimul “eficienței”;
- Actul educațional realizat prin cadre didactice bine pregătite și având la dispoziție material didactic bogat;
- Rezultatul utilizării eficiente a resurselor, având în vedere cerințele societății;
- Absolvenți capabili să se integreze în societate și conștienți de necesitatea formării continue;
- Cerința prioritara în învățământul românesc;
- Școala care oferă cunoștințe variate și de durată, folosite pe parcursul vieții;
- Valoare adăugată.

• **Itemul 4:**

Respondenții au identificat mai multe obstacole în realizarea calității serviciilor educaționale în școală. 3,57% nu au indicat vreun obstacol. Cele mai multe răspunsuri s-au referit la:

- Fonduri insuficiente alocate educației;
- Lipsa materialului didactic modern;
- Programa încărcată;
- Lipsa de implicare a familiei;
- Cadre didactice slab pregătite;
- Salarii mici și prestigiu scăzut în societate pentru cadrele didactice/Centralizare și birocrație excesivă;
- Dezinteresul elevilor și manualele nepotrivite ;
- Schimbarea atitudinii societății față de educație și sărăcia populației;
- Lipsa perspectivelor pentru absolvenți;
- Neimplicarea comunității/ autorităților locale în problemele școlii și incoerența legislației în domeniu;
- Lipsa continuității, inclusiv în politica MECD .

• **Itemul 5:**

La întrebarea privind țintele/prioritățile planului operațional al școlilor vizitate, pentru evaluarea și asigurarea calității, 8 dintre cei chestionați nu au răspuns (14,28%). Cele mai multe dintre răspunsuri s-au referit la:

- Pregătirea echipei;
- Cunoașterea planului de către toate cadrele școlii;
- Delegarea/redistribuirea competențelor;
- Perfecționarea cadrelor didactice;
- Colaborare mai bună cu părinții;
- Asigurarea cu resurse umane/materiale potrivite;
- Corelare teorie/practică;

- Înființarea Comisiei pentru evaluarea și asigurare a calității în școală;
- Cooperarea cu parteneri locali;
- Mai multe activități extracurriculare;
- Prevenirea abandonului școlar.

Itemul 6:

Toți cei chestionați au răspuns la aceasta cerință.

		DA	NU	NU STIU
- Fisa de evaluare a fost considerata:				
1.	Utila	91,07%	0%	8,92%
2.	Completa	19,64%	17,85%	62,5%
3.	Eficienta	37,5%	3,57%	58,92%
4.	Ușor de folosit	25%	16,07%	58,92%
- Raportul de evaluare a fost considerat:				
1.	Util	83,92%	0%	16,07%
2.	Complet	19,64%	12,5%	67,85%
3.	Eficient	51,78%	0%	48,21%
4.	Ușor de folosit	19,64%	14,28%	66,07%
- Planul operational a fost considerat:				
1.	Util	75%	0%	25%
2.	Complet	26,78%	1,78%	71,42%
3.	Eficient	42,85%	0%	57,14%
4.	Ușor de folosit	26,78%	3,57%	69,64%
- Planul de imbunatatire a fost considerat:				
1.	Util	66,07%	0%	33,92%
2.	Complet	19,64%	1,78%	78,57%
3.	Eficient	46,42%	0%	53,57%
4.	Ușor de folosit	19,64%	7,14%	73,21%

37 dintre cei chestionați **nu au prezentat argumente la alegerea făcută (66,07%)**.

• Itemul 7:

29 dintre cei care au completat chestionarele **au oferit și sugestii (51,87%)**. Acestea sunt:

- Mărirea salariilor angajaților din învățământ (aceasta fiind și o cale de atragere a tinerilor spre aceasta meserie);
- Posibilitatea perfecționării și achiziționării de apariții editoriale recente în domeniu;
- O mai strânsă legătura între MEaC și realitatea din țară;
- Alocarea reală a procentului din PIB pentru educație;
- Programe școlare revizuite;
- Informare ritmică și consistentă a cadrelor didactice despre toate schimbările și cerințele din domeniu;
- Conectarea învățământului românesc la drepturile și obligațiile specifice europene;
- Modernizarea susținută a învățământului rural;
- Efectiv de elevi redus pentru grupe/clase;
- Mai multe ore de practică (pentru școlile de profil);

- Sistem de punctaj al standardelor mai amănunțit, care să aibă în vedere realitățile fiecărui nivel/tip de unitate furnizoare de educație;
- Corelarea standardelor ARACIP cu cele ale programului PHARE;
- Reducerea birocrăției.

Concluzii

- în cele mai multe dintre cazuri, respondenții nu au respectat/înțeles cerințele (notare haotică, date insuficiente sau lipsa acestora);
- abordarea problemelor din învățământ este unitară, indiferent de calitatea celor chestionați (cadre didactice, părinți, reprezentanți ai autorităților locale, lideri de sindicat), zona în care este situată unitatea de învățământ (urban/rural), tipul unității (grădiniță, școală generală, liceu, grup școlar);
- este îngrijorător numărul mare al celor care nu argumentează răspunsurile date ori nu oferă sugestiile cerute (nu au opinie);
- din răspunsurile date reiese lipsa cunoașterii aprofundate/înțelegerii legislației în vigoare ;
- trebuie schimbată mentalitatea celor care lucrează în sistem;
- trebuie să se aibă în vedere că, deși strâns legată de aspectul financiar, asigurarea calității nu înseamnă numai fonduri ori îmbunătățiri în infrastructura, ci - înainte de toate - o altă atitudine, o altă abordare privind procesul instructiv-educativ a cadrelor didactice (din chestionare reiese cantonarea cadrelor didactice în aspectul financiar) .

5.3. Județul Iași

Total chestionare completate: 104

- **Itemul 1:** - răspunsuri DA: 93 (89,4%);
- răspunsuri NU: 12 (11,5%).
- **Itemul 2:**
 - răspunsuri corect ierarhizate, cu note de la 1 la 9: 98 (94,2 %);
 - răspunsuri neierarhizate, nerelevante: 6 (5,7%).

Din analiza celor 98 chestionare cu răspunsuri ierarhizate, au reieșit următoarele rezultate:

Din tabel reiese că ierarhia aspectelor (conform ponderii celei mai mari) este următoarea:

1. Cel mai important aspect (notat cu 1) a fost considerat, de către 53%, a fi Aspectul 1: *“implicarea tuturor factorilor interesați de calitatea serviciilor educaționale în procesul de luare a deciziilor cu privire la viața școlii/ democratizarea vieții școlii, cooperare locală și națională”*;
2. Cu nota 2 a fost notat, în proporția cea mai mare (28,5%), Aspectul 3: *“delegarea și redistribuirea competențelor, asumarea responsabilă a deciziilor privind calitatea procesului instructiv – educativ și condițiilor de realizare a acestuia”*;
3. Cu nota 3 a fost notat, în proporția cea mai mare (19,3%), Aspectul 2: *“inovație și diversificare în conceperea ofertei școlare”*;
4. Cu nota 4 a fost notat, în proporția cea mai mare (21,4%), Aspectul 4: *“dezvoltarea comunității prin transformarea școlii în centru de informare și dezvoltare pentru comunitate”*;
5. Cu nota 5 a fost notat, în proporția cea mai mare (18,3%), Aspectul 7: *“formarea profesională continuă a personalului specializat din cadrul instituțiilor furnizoare de educație”*;
6. Cu nota 6 a fost notat, în proporția cea mai mare (15,3 %), Aspectul 6: *“integrarea socială, școlară, profesională a absolvenților”*; *“corelarea cererii cu oferta de pe piața serviciilor educaționale”*;
7. Cu nota 7 a fost notat, în proporția cea mai mare (20,4 %), Aspectul 5: *“corelarea cererii cu oferta de pe piața serviciilor educaționale”*;

8. Cu nota 8 a fost notat, în proporția cea mai mare (23,4 %), Aspectul 9: “promovarea valorilor autentice și a tradițiilor specifice”;
9. Cu nota 9 a fost notat, în proporția cea mai mare (33 %), Aspectul 8: “încurajarea schimburilor de buna practică”.

• **Itemul 3**

Din cele 104 de chestionare, numai 100 conțin răspuns la această întrebare, răspuns constând din definiții ale conceptului de “calitate”, mai mult sau mai puțin corecte, complete sau pertinente, iar în 4 dintre ele nu s-a dat nici o definiție.

Este semnificativ faptul că, din cele 12 chestionare care au răspuns “NU” la prima întrebare (deci nu au citit actele normative recent elaborate cu privire la evaluarea și asigurarea calității serviciilor educaționale), în 8 dintre ele (66,7%) definițiile prezentate sunt corecte și numai 4 dintre ele conțin definiții eronate.

Îngrijorător este faptul că și cei 93 care au declarat că au citit acele acte normative (răspunzând “DA” la prima întrebare), într-un procent de 46,2% au dat definiții neștiințifice sau cu o exprimare greșită din punct de vedere gramatical.

Câteva exemple de astfel de “definiții originale” ale conceptului de “**calitate**”:

- 1. Măsura prin care se verifică nivelul de pregătire al copiilor după intrarea în școală.
- 2. Pregătirea bună a elevilor pentru cerințele sociale.
- 3. Integrarea performantă în societate și pe piața muncii.
- 4. Calitatea reprezintă transformarea materialului brut în operă de artă.
- 5. Calitatea exprimă posibilitatea școlii de a furniza societății oameni capabili să se integreze în aceasta.
- 6. Satisfacerea cerințelor comunității cu privire la finalitatea procesului de învățământ.
- 7. Calitate = cultură a autoevaluării.
- 8. O societate fără calitate (“prințipuri”) va să zică...că nu există!
- 9. Dezvoltarea personală și profesională a elevilor.
- 10. Calitate = rezultatul aplicării mijloacelor și metodelor de realizare și evaluare a educației.
- 11. Selecții pe principiul competenței și promovarea valorii.
- 12. Util, eficient, plăcut.
- 13. Seriozitate prolifică din punct de vedere educațional și personal.
- 14. Un absolvent = un om de caracter și bine format profesional (informațional) pentru societatea viitoare.
- 15. Calitatea = condiția devenirii.

• **Itemul 4**

Din totalul celor 104 de chestionare, toate conțin răspunsuri la această cerință. Cu toate acestea, numai 80% au indicat 5 obstacole (așa cum se cerea), restul de 20% completând fie mai puține (1-2-3), fie mai multe (6-7 obstacole).

Gama obstacolelor prezentate este extrem de diversă, însă ceea ce s-a constatat este faptul că foarte ușor se identifică grupurile de cadre didactice care fac parte din aceeași școală, pentru că răspunsurile oferite sunt identice (și, din păcate, nu întotdeauna pertinente sau corecte), fapt care poate conduce la concluzia tristă că asumarea unui punct de vedere propriu și argumentat este încă un lucru destul de dificil.

Principalele obstacole identificate de marea majoritate a respondenților se prezintă în următoarea ordine:

- subfinanțarea învățământului;
- modificări permanente ale legislației;
- migrarea forței de muncă în țări europene;
- conținutul încărcat al programelor școlare și al manualelor;
- baza materială precară;

- lipsa de interes manifestată deopotrivă de cadre didactice, elevi, părinți;
- slaba funcționare a relației școală-comunitatea locală;
- formalismul și slaba pregătire (mai ales metodică) a unor cadre didactice;
- nr. mare de elevi/ clase și nr. redus de calculatoare;
- absența unei viziuni de ansamblu asupra sistemului de învățământ și implicarea politicului în acest domeniu;
- instabilitatea decizională la nivelul MEdC;
- norma didactică nediminuată;
- mediul social precar din care provin unii elevi;
- reducerea numărului de ore la disciplinele de cultură generală;
- birocrația;
- corupția;
- absenteismul;
- securitatea elevilor;
- slaba popularizare a exemplelor de bună practică;
- salariile mici.

• **Itemul 5**

Din toate cele 104 de chestionare, numai 6 nu conțin nici un răspuns la această întrebare, restul prezentând între 1 și 3-4-5 ținte ale planului operațional al școlii, cu toate că nu toate aceste ținte se referă (așa cum se cerea) la evaluarea și asigurarea calității, multe dintre ele referindu-se strict la asigurarea funcționării unității școlare.

Exemple de ținte ale planului operațional prezentate:

- adecvarea ofertei educaționale la cerințele unui sistem de evaluare modern;
- model de parteneriat;
- amenajarea de laboratoare și cabinete specializate;
- utilizarea eficientă a resurselor materiale și umane existente;
- potențarea imaginii școlii;
- formarea elevilor pentru viață;
- dezvoltarea armonioasă a personalității elevilor;
- integrarea elevilor de etnie rromă;
- învățarea centrată pe elev;
- parcurgerea integrală a planificării anuale conform programelor școlare;
- notarea elevilor conform baremurilor;
- asigurarea planului de școlarizare anual;
- angajarea de personal calificat;
- asigurarea de condiții minime de confort termic, sanitar în școală;
- asigurarea competenței profesionale a absolvenților;
- restructurarea ofertei educaționale conform cererii de pe piața muncii;
- preocupări pentru modernizarea școlii;
- promovarea valorilor autentice;
- dezvoltarea relației școală-comunitatea locală;
- resurse umane și materiale;
- procesul didactic;
- management și dezvoltare instituțională;
- înțelegerea problematicii calității în educație de către membrii Comisiei și repartizarea sarcinilor și responsabilităților;
- crearea unui climat de siguranță fizică și spirituală pentru elevi, atât în școală, cât și în bazele sportive;
- formarea continuă a personalului didactic.

Și în cazul acestei cerințe (ca și la cea anterioară) se regăsesc răspunsuri identice la repondenții din aceeași școală.

• **Itemul 6**

Din cele 93 chestionare la care respondenții au declarat că au citit actele normative, proporția celor care au apreciat toate cele 4 instrumente utilizate în procesul de evaluare și asigurare internă a calității serviciilor educaționale (Fișa de autoevaluare, Raportul de autoevaluare, Planul operațional, Planul de îmbunătățire ca fiind: utile, complete, eficiente și ușor de utilizat/ aplicat) este aproximativ egală cu cea a celor care au apreciat favorabil doar parțial aceste instrumente, mai precis le-au apreciat doar ca fiind “utile și eficiente”.

De asemenea, tot din grupul celor 93 care au citit actele normative, numai 30 (32,2%) au prezentat și argumente asupra aprecierilor făcute, deși aceste argumente nu sunt întotdeauna foarte clare sau pertinente, mai ales atunci când se argumentează bifarea cu “NU” a atributelor de : utilitate, completitudine, eficiență și ușurință în utilizare.

În ceea ce privește grupul celor 12 care au declarat că nu au citit actele normative, aceștia au apreciat favorabil toate cele 4 instrumente, însă numai pentru anumite caracteristici (utilitate și eficiență); de asemenea, numai 2 dintre ei au prezentat și argumente, ambele răspunsuri fiind identice..

• **Itemul 7**

La punctul 7 al chestionarului se cereau “Sugestii” pe domeniul evaluării și asigurării calității serviciilor educaționale. Deși acest lucru a fost explicat în discuția pe care experții ARACIP au avut-o cu membrii Comisiilor pentru evaluarea și asigurarea calității din școlile vizitate, (discuție care s-a desfășurat anterior completării chestionarelor), totuși, din analiza chestionarelor au reieșit următoarele aspecte:

- numai 53 (57%) din cei 93 care au citit actele normative au prezentat câteva sugestii, iar dintre acestea, peste 90% au vizat întreg sistemul de învățământ, nicidecum aspectele legate de asigurarea și evaluarea calității în educație. Restul de 40 (43%) nu au avut nici o sugestie.
- din cei 12 care au declarat că nu au citit actele normative, 9 nu au prezentat nici sugestii, acest aspect corelându-se și cu faptul că la întrebarea anterioară nu au prezentat nici argumentarea aprecierilor făcute asupra instrumentelor din procesul de evaluare și asigurare internă a calității în educație, iar cei 3 care au dat câteva sugestii au răspunsuri identice, atât la această cerință, cât și la cea anterioară.

Sugestiile prezentate au vizat următoarele aspecte:

- Susținere financiară a programelor educaționale.
- Recompensarea în funcție de performanțe.
- Colaborarea cu autoritățile locale și comunitare.
- Sprijinirea instituțiilor de învățământ particular prin programe de finanțare internațională.
- Simplificarea metodologiei și a descriptorilor.
- Necesitatea organizării unor cursuri de formare pe tema calității în educație.
- Simplificarea terminologiei utilizate.
- Simplificarea Fișei / Raportului de autoevaluare.
- Încurajarea elevilor studioși prin acordarea unui quantum mai mare al burselor de merit și de studiu.
- Extinderea programului Euro 200 pentru cât mai mulți elevi.
- Alocarea unor fonduri pentru dotarea cu material bibliografic de specialitate.
- Acordarea unor burse sociale pentru elevii claselor a XI-a SAM.
- Reducerea drastică a documentelor de proiectare didactică întocmite de profesorii de la SAM.
- Extinderea bazelor informatice ale școlilor.
- Realizarea unei corelări a învățământului național cu cel european (la nivelul cerințelor și al modalităților de evaluare).

- Asigurarea informației permanente, legată de nou.
- Întâlniri periodice cu membrii ARACIP; comunicarea ultimelor reglementări pe Internet.
- O bună perfecționare a membrilor Comisiei de calitate.
- Biblioteca nu are culegeri de informatică.
- Pregătirea, în cascadă a formatorilor și implicarea reală și responsabilă a tuturor factorilor implicați: școli, părinți, comunitate, agenți economici.
- Documentele solicitate să se sintetizeze într-un număr restrâns, dar cuprinzător.
- Elaborarea unor minighiduri utile.
- Fișele de autoevaluare să fie la obiect (conțin prea mulți descriptori).
- Să fim susținuți financiar.
- Crearea unui set de instrumente de evaluare a calității mai ușor de aplicat și activități de audit din partea evaluatorilor externi.
- Formarea de formatori în domeniul educației.
- Coroborarea educației oferite de școală cu educația oferită de alte instituții, cu influențele mediului, familiei, mass-media.
- Adresa de Internet mai clară.
- Să se poată obține informații și prin telefon.
- Criteriile de apreciere pentru evaluarea unui profesor să cuprindă o grilă cu mai multe note sau calificative.
- În stabilirea calificativului pentru un cadru didactic să se țină mai mult cont de ce face omul în fața elevilor și nu de teancul de hârtii pe care trebuie să-l completeze.
- O mai mare putere de decizie pentru școli.
- Luarea în considerare a dimensiunii ecologice a informației în realizarea educației și implicit a calității acesteia.
- Model de regulament de funcționare a Comisiei.
- Corelarea cerințelor de asigurare a calității la specificul fiecărei unități de învățământ și la nivelul de pregătire al elevilor și cadrelor didactice.
- Revizuirea programelor și a tuturor activităților desfășurate.
- Mărirea numărului de ore de matematică la clasele de liceu.
- Simplificarea activităților, procedurilor care răpesc foarte mult timp profesorilor care fac parte din Comisie.
- Trebuie lăsată o perioadă de adaptare la noile condiții de implementare a calității în învățământ.
- O mai bună colaborare între minister - ISJ- școli.
- Revizuirea Legii învățământului în ceea ce privește sancțiunile date elevilor cu abateri disciplinare.
- Încadrarea cu personal didactic calificat.
- Fiecare cadru didactic este necesar să se pregătească continuu, să fie onest, punctual.
- Depolitizarea învățământului.
- Reținerea a 1% din salariul fiecărui salariat pentru învățământ.
- Calitatea muncii noastre nu se poate măsura doar prin hârtii.
- Să ne fie asigurate informațiile necesare, îndrumare permanentă.
- Alocarea de fonduri pentru mărirea spațiului de învățământ.
- Calitatea învățământului trebuie să aibă aplicabilitate pe piața muncii.
- Fișele de autoevaluare sunt prea ample; limbajul nu este foarte accesibil. O parte din dovezile cerute de fișă se află în portofoliul profesorului, care poate să nu se afle la școală în orice moment.
- Formularea clară, coerentă a indicatorilor urmăriți.
- Reducerea numărului de documente întocmite.
- Stimularea motivării (materiale) a personalului didactic și nedidactic.

- Notele acordate privind cadrul de asigurare a calității să cuprindă o plajă mai largă, între “slab” și “excellent” să fie introdus și calificativul “foarte bine”.
- Cerințe europene – dotare europeană – salarii europene.
- Strategii de formare a managerilor.
- Existența unui psiholog în școală.
- Accent pe dezvoltarea activității elevilor.

Concluzii :

- Răspunsurile date diferă esențial între cei care au citit (cu atenție) și cei care nu au citit actele normative.
- Faptul că numai 12 din cei 104 de subiecți chestionați (deci 11,5%) au declarat că nu au citit legea ar putea fi considerat un procent bun dacă vom presupune că cei 93 de subiecți (88,5%) care au declarat că au citit au fost sinceri, cu toate că din unele răspunsuri și sugestii ale acestora reiese exact contrariul.
- Un număr foarte mic, 6 (5,7%) nu au înțeles cum trebuie ierarhizate aspectele cerinței 2 și nu au dat răspunsuri complete la cerința 4.
- Un procent foarte mare însă (peste 70%) nu au înțeles pe ce domeniu se cereau sugestii, deși acest lucru le fusese explicat într-o discuție anterioară.
- Un aspect negativ constatat este faptul că, în aproape toate școlile, răspunsurile sunt identice pentru întreg grupul de cadre didactice care au completat chestionarele, neexistând puncte de vedere proprii și argumente personale.
- Se resimte necesitatea formărilor pe acest domeniu, precum și facilitarea accesului la informație prin difuzarea de materiale informative și accesul la site-ul de Internet al MEDC și al ARACIP.

5.4. București

Total chestionare completate: 5

- **Itemul 1:** - răspunsuri DA: 5

- **Itemul 2:**

Sunt valabile toate răspunsurile. În urma analizei acestora, rezulta că cel mai important aspect în noua viață a școlii, determinată de aplicarea recentelor acte normative, este *corelarea cererii cu oferta de pe piața serviciilor educaționale (60% dintre respondenți)*.

În ordine, celelalte aspecte sunt:

1. inovație și diversificare în conceperea ofertei școlii ;
2. dezvoltarea comunității prin transformarea școlii în centru de informare și dezvoltare pentru comunitate;
3. formarea profesională continuă a personalului specializat din cadrul instituțiilor furnizoare de educație;
4. integrarea socială, școlară, profesională a absolvenților;
5. delegarea și redistribuirea competențelor, asumarea responsabilă a deciziilor privind calitatea procesului instructiv-educativ și condițiilor de realizare a acestuia;
6. implicarea tuturor factorilor interesați de calitatea serviciilor educaționale în procesul de luare a deciziilor cu privire la viața școlii/democratizarea vieții școlii, cooperare locală și națională;
7. promovarea valorilor autentice și a tradițiilor specifice;
8. încurajarea schimburilor de bună practică.

- **Itemul 3**

Răspunsuri oferite în proporție de 100%.

Posibile **definiții ale calității:**

- Un cumul de caracteristici ale programului educațional, care să asigure dobândirea competențelor din standardul corespunzător calificării și care să satisfacă cerințele beneficiarilor actului educațional (elevi, părinți, agenți economici, societate);
- Satisfacerea cerințelor sociale și a trebuințelor individuale;
- Ansamblu de trăsături ale unui program de studiu, prin care sunt realizate așteptările beneficiarilor direcți și indirecți.

• **Itemul 4:**

Răspunsuri oferite în proporție de 100%. Numai 2 dintre cei care au răspuns au menționat toate cele 5 obstacole (40%).

Aceste obstacole sunt (în ordinea frecvenței și ierarhizării):

- *lipsa planului operațional;*
- *gestionarea necorespunzătoare a resurselor umane;*
- *lipsa stimulării învățământului particular;*
- *slaba salarizare a angajaților din învățământ;*
- *mari carente în asigurarea bazei materiale;*
- *rutina;*
- *procesul greoi de profesionalizare a cadrelor tinere;*
- *nivel inițial slab al elevilor;*
- *lipsa coeziunii între școală și familie.*

• **Itemul 5:**

Răspunsuri oferite în proporție de 100%.

Prioritățile/țintele planului operațional al unităților în care s-a răspuns au fost:

- *oferta școlară diversificată;*
- *acordarea unei atenții sporite particularităților elevilor;*
- *valorificarea filonului românesc tradițional, în concordanță cu cele mai moderne căi de abordare a actului didactic;*
- *oferirea unui cadru deschis, prietenos, favorabil însușirii cunoștințelor;*
- *formarea continuă a tuturor cadrelor didactice;*
- *analiza foarte serioasă a cerințelor pieței muncii.*

• **Itemul 6:**

Toți cei chestionați au răspuns; **argumente prezentate în proporție de 80%.**

	DA	NU	NU STIU
Fisa de evaluare a fost considerata			
1. utila	100%	0%	0%
2. completa	60%	0%	40%
3. eficienta	80%	0%	20%
4. ușor de folosit	100%	0%	0%

Raportul de evaluare a fost considerat

1. util	80%	0%	20%
2. complet	60%	0%	40%
3. eficient	60%	0%	40%
4. ușor de folosit	60%	0%	40%

Planul operațional a fost considerat

1. util	100%	0%	0%
2. complet	80%	0%	20%
3. eficient	100%	0%	0%
4. ușor de folosit	80%	0%	20%

Planul de îmbunătățire a fost considerat

1. util	100%	0%	0%
2. complet	60%	0%	40%
3. eficient	100%	0%	0%
4. ușor de folosit	60%	0%	40%

• Itemul 7:

Un singur respondent a avut sugestii (20%): să se țină cont mai mult de părerile managerilor din învățământ (care se confruntă cu probleme concrete).

5.5. Concluzii generale pentru toate cele 3 județe

Puncte tari:

- Majoritatea celor chestionați (peste 80%) au declarat că au citit actele normative recent elaborate cu privire la evaluarea și asigurarea serviciilor educaționale.
- Cadrele didactice și conducerile școlilor vizitate au apreciat, în unanimitate, ca deosebit de util demersul ARACIP de pilotare a noilor instrumente de autoevaluare și evaluare externă a calității în educație.
- Majoritatea celor chestionați (peste 50%) au apreciat drept cea mai importantă schimbare în viața școlii, generată prin aplicarea noilor acte normative: “implicarea tuturor factorilor interesați de calitatea serviciilor educaționale în procesul de luare a deciziilor cu privire la viața școlii, cooperare locală și națională”.
- Aproape toți cei chestionați au apreciat favorabil toate cele 4 instrumente utilizate în procesul de evaluare și asigurare internă a calității ca fiind utile și eficiente. Un procent de aproximativ 70% le-au apreciat ca fiind și complete.
- Cele mai apreciate instrumente au fost considerate: Fișa de autoevaluare și Raportul de autoevaluare.
- Un aspect important care a reieșit atât din discuțiile purtate în școlile vizitate, cât și din o parte din sugestiile prezentate în chestionare, a fost faptul că se simte nevoia de formare continuă și de materiale informative pe domeniul asigurării și evaluării calității în educație (atât la nivelul școlilor, cât și al inspectoratelor școlare).

Puncte slabe :

- Deși marea majoritate a declarat că a citit noile acte normative referitoare la asigurarea calității în educație, totuși un procent destul de mare (în medie peste 20%, dar sunt și județe unde acest procent depășește 40%) din cei chestionați au dat definiții ale “calității” total neștiințifice sau care conțin greșeli gramaticale.
- Cei mai mulți (peste 80%) au indicat că principale obstacole în realizarea calității serviciilor educaționale în școală: subfinanțarea învățământului, programe și manuale școlare aglomerate, lipsa (sau dotarea precară) a spațiilor de învățământ, lipsa motivației atât pentru cadre didactice, cât și pentru elevi și părinți, neimplicarea comunității locale în viața școlii.
- Deși majoritatea au indicat ținte ambițioase ale planului operațional al școlii, totuși, într-un procent semnificativ (20-30%) au fost considerate priorități ale planurilor operaționale aspecte cum ar fi : “parcurgerea integrală a planificărilor anuale; notarea elevilor conform baremului etc.”

- Deși au făcut aprecieri (pozitive sau negative) asupra celor 4 instrumente utilizate în procesul de evaluare și asigurare internă a calității serviciilor educaționale, totuși peste 80% nu au prezentat nici un fel de argumente; chiar și cei care au încercat să-și argumenteze alegerea răspunsului, au făcut-o însă foarte sumar, cele mai multe argumente fiind pentru aprecierea “greu de utilizat/aplicat”, motivele fiind: terminologia prea complicată, detalierea pe prea mulți descriptori.
- În aproape toate cazurile, cei care nu au prezentat argumente ale alegerilor făcute, nu au dat nici o sugestie la cerința următoare a chestionarului (peste 80%).
- Chiar și din cei care au prezentat unele sugestii, foarte puțini au fost cei care (doar 10-15%) au oferit opinii pertinente referitoare la noile demersuri privind asigurarea și evaluarea calității în educație, toți ceilalți oferind sugestii referitoare la întreg sistemul de învățământ.
- Un aspect negativ este și faptul că, în marea majoritate a cazurilor (peste 75%), toate cadrele didactice din aceeași școală care au completat chestionare au oferit răspunsuri identice, ceea ce denotă, probabil, o teamă de asumare a unui punct de vedere personal.
- Un mic procent (8-9%) nu au înțeles cerințele chestionarului, deoarece: nu au acordat corect note de la 1 la 9 aspectelor Cerinței 2, nu au enumerat exact 5 obstacole la Cerința 4 (indicând fie mai multe, fie mai puține).
- Accent prea puternic pe latura materială a activității și mai atenuat în privința resursei umane.
- Număr foarte mare de indecizi, ceea ce denotă frica asumării responsabilității.
- Reticența față de orice pare să aducă responsabilități suplimentare.